

Pirmdiena, 2017. gada 4. decembris

Kurzemnieks

LĀKRSĒKĀS VIDUSKURZEMEI

Padures
seniori jautri
atpūšas.

5. lpp.

Tiesā nonāk lieta
par nelegālajām
cigaretēm
Pelčos.

3. lpp.

Lai labāk
videi un
veselībai.
6.-7. lpp.

Vaļasprieks pārtop maizes darbā

Kuldīgas jaunajā veikalā-darbnīcā Akcents rokdarbu, suvenīru un citu mājražojumu sortiments tikšot vēl papildināts ar citu amatnieku darinājumiem.

Inetas Ausmanes izšuvumi un citu Kurzemes mājamatnieku darinājumi – dvieļi, maisiņi, piespraudes, bižutērija, sveces un citi suvenīri – nopērkami nule atvērta šūšanas darbnīcā-veikalā Akcents Kuldīgā, Turgu ielā 2.

„Esmu reģistrējies kā individuālā darba veicēja *Divi dēli*,” stāsta Ineta. „Man arī ir divi dēli: Dzintars un Mārtiņš. Viņi palīdzēja iekārtot telpu, izgatavoja lampas, plauktus. Vienā telpā būs arī Mārtiņam ofiss, jo viņš ir galdnieks, un vajadzīga vieta, kur pieņemt pasūtījumus.” I. Ausmane izšūt sākusi mācīties pirms septiņiem gadiem, kad strādājusi Valsts probācijas dienestā un vakarus veltījusi vaļaspriekam: „Mana skolotāja ir Lūcija Zahare. Sākumā šuvu tikai priekā pēc, bet iepatikās,

un sapratu, ka darinājumus varu piedāvāt arī citiem.” Pirms gadiem Ineta jau bija atvērusi nelielu darbnīcu Baznīcas ielā, vēlāk kopā ar kolēģi strādājušas abu veikalnīcā-darbnīcā *Bella* Liepājas ielā 13. Kad kolēģei piedzimis bērns, viņa darbu pārtraukusi, un pavasarī arī Ineta aizvērusi savu daļu. Ineta šujot ar veco *zingerīti*: „Tā ir mana priekšrocība un atšķirība no daudziem citiem, jo pilnīgi neviens darbs neatkārtojas. Kaut otrreiz šūšu tādu pašu, tas tik un tā būs citāds. Strādāju arī ar izvilku-

miem, un to ar automātisko šujmašīnu nevar. Tērpjiem tagad nav laika, bet ir doma šūt arī tos. Tagad lielāki darbi, piemēram, kāzām gultas veļa, top individuālajiem pasūtījumiem. Latvieši precas ar ārzemniekiem, un tad pasūtījumos iekļauju arī citu kultūru elementus.” Veikalā tiks piedāvāta arī dāvanu iesaiņošana, un ar laiku tur būšot palīgs.

Jolanta Hercenberga
Lāsma Reimanes foto

Senāta simtgades simbols – Sipju dižozols

Sipju dižozols, kas aug Latvijas Senāta pirmā priekšsēža Kristapa Valtera dzimtajā Rumbas pagastā, kļuvis par Senāta simtgades zīmi. Augstākā tiesa (AT) to atklāja valsts gadadienā novembrī. Dižoka foto rotā arī tiesas kalendārā, zīme tiks izmantota pasākumos, drukātajos izdevumos, AT e-pastā un citur. Ar grozījumiem likumā *Par tiesu varu* kopš 2014. gada Senāta vārds no kasācijas instances nosaukuma ir dzēsts, tagad šī instance ir trīs AT departamenti.

Par pieņemošu attieksmi

Pelču speciālās internātpamatskolas direktorei Inārai Oļenai labklājības ministrs Jānis Reirs pasniedzis atzinības rakstu par pašreizējā darbu audzēkņu labā. Tas noticis Nacionālajā bibliotēkā *Gada balvas personu ar invaliditāti atbalstam* pasniegšanā. Trešo gadu to rīko Tiesībsarga birojs, lai parādītu labās prakses piemērus.

ĪSZIŅAS

Ingus vēl ārstējas

Gudenieku pagasta iedzīvotājs Ingus, par kuru rakstījām, ka viņš bada un aukstuma novārdzināts nonāca Kuldīgas slimnīcā, joprojām ārstējas, nesēn viņam bijusi kāju operācija, informē sociālā darba organizatore Jolanta Dombrovska. Tā kā sadzīves apstākļu nepiemērotības dēļ iepriekšējā mājvietā viņš pēc atveseļošanās nevarēs atgriezties, tiek iztaujāts vīriša paša viedoklis, un sociālajā dienestā iespēju palīdzēt meklējot vairāku profesionāļu komanda.

Ierobežo braukšanu

Nīkrācē smagā transporta vadītājiem jāuzmanās, jo lietavu dēļ ceļā no Bērzkroga uz Raņķiem (1,97 km) un uz Krievkalniem (3,2 km) izliktas masas ierobežojuma zīmes – nedrīkst vest kravu, kas smagāka par septiņām tonnām.

Aicina nodot asinis

Valsts asinsdonoru centrs 18. decembrī 10.00–13.00 gaidīs donorus izbraukumā Kuldīgā, Pilsētas laukumā 4. Līdzī jābūt personas dokumentam (pasei, ID kartei) un jānorāda bankas konta numurs. Pirms asins ziedošanas tiks pārbaudīta donora veselība un abu elkoņu locītavu vēnas. Asins nodošana ilgst 10–15 minūtes.

Trešdien, 6. decembrī:

- Novados iedegtas egles.
- Ko svētku galdā liks žurnālistes.
- Odesa – labs galamērķis.
- Gada uzņēmēji un amatnieki.

REDZĒJUMS

Pienācis laiks

Daina Tafelberga,
tālr. 63350570,
daina.tafelberga
@kurzemnieks.lv

Publikāciju par sadzīves ķīmiju, ko ikdienā izmantojam, lai telpas it kā kļūtu tīrākas (lasiet 6.–7. lpp.), veidoju, skatīdamās uz mazu papīra kastīti ar uzrakstu *Jūra sākas tavā vannas istabā*. Tā darināta no pārstrādātas makulatūras, roku un prāta attīstībai izjauicama un no jauna saliekama, bet galvenokārt domāta kā mērtrauciņš veļas pulverim – ar atgādinājumu, cik svarīgi nepārspīlēt ar dabai kaitīgām vielām vai vispār tās nelietot.

„Esam kļuvuši apsēsti ar tādu sterilitāti, ka ar sadzīves ķīmiju paši iznīcinām visu dzīvo, arī to, kas veselībai vajadzīgs.”

Tas bija pirms ceturtdaļgadsimta, kad tādās pieredzējušas starptautiskas nevalstiskas organizācijas kā *Zemes draugi*, *Koalicija par tīru Baltijas jūru* un Pasauls Dabas fonds ienāca Latvijā, kur jau darbojās Vides aizsardzības klubs. Taču tad mums vēl nebija tik daudz lielveikalu un patērētāju biedrības sadzīves preču veikali nebija kā šodien tik pārpildīti ar veļas pulveriem, trauku un roku mazgāšanas līdzekļiem, spodrinātājiem, šķīdinātājiem, mīkstinātājiem un vēl nezin kādiem pārsteidzošiem maisījumiem. Un jūras krasts

vēl acīmredzami neatkāpās, vēja ātrums nepārsniedza 25 m/sek., pārmērīgas lietavas neappludināja laukus, ziemās bija sals un sniegs. Par zemes trīcēm un kalnu nogruvumiem bija lasīts vien svešzemju literatūrā, bet termini *globālā sasilšana* un *klimate pārmaiņas* tika saistīti ar fantastikas filmām. Tāpēc uzrakstam *Jūra sākas tavā vannas istabā* netika piešķirta brīdinoša nozīme.

Kas pa šiem 25 gadiem mainījies? Sadzīves ķīmijas sortiments kļuvis daudz plašāks, visapkārt uzbāžas tīrīšanas un dezinfekcijas līdzekļu reklāmas. Esam kļuvuši apsēsti ar tādu sterilitāti, kas iznīcina visu dzīvo, arī to, kas veselībai vajadzīgs. Kā nemanāmi teroristi (vides žurnālistes Anitras Toomas atzinums) ražotāji piespiež mūs mainīt vecos labos un nekaitīgos ieradumus un liek izlietnē liet indi un veļu mazgāt ar optiskajiem balinātājiem, jo vienīgi tie apgērbu padara mirdzoši baltu. Alkohola un tabakas reklāmām likums pieprasa brīdinošo norādi, ka tādās lietās kaitē veselībai. Bet vai kāds reklamētājs iesaka dozēt veļas pulveri? Kāds brīdina par alerģijas risku? Vienlaikus vides un veselības speciālisti ir atzinuši, ka pavirša attieksme pret sadzīves ķīmiju ir viens no cēloņiem daudzās problēmās. Tā ir trīs reizes vairāk kancerogēna (vēzi raisoša) par skābajiem lietiem un ozona caurumiem kopā. Varbūt pienācis laiks akcīzes nodoklim un brīdinošiem uzrakstiem arī uz sadzīves ķīmijas precēm tāpat kā uz alkohola un tabakas?

MANUPRĀT

Kaut vairāk uzņēmīgu cilvēku!

Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku Gada balvas konkursā, kas notiek jau desmito gadu, apmeklējot uzņēmumus, tostarp pavisam nelielus, iepriecināja cilvēku apņēmība un prieks par savu darbu. Daudzi saka: „Varu būt pats sev priekšnieks!” Visvairāk pārsteidza jaunie cilvēki, kuri izveidojuši savu mazo biznesu un ar to ļoti lepojas. Viņi noteikti spēj iedvesmot arī citus, kuriem ir vēlme darīt. Zinu, cik grūti jauniešiem atrast darbu mazās pilsētās. Nesen apciemoju studentus Kabilē, kuri iekārtojuši savu saimniecību un pārdod vistu olas. Līdz šim laukos nebiju satikusi tik pozitīvus un apņēmīgus jauniešus, kuri ir pārliecināti par to, ko dara. Man tā šķiet liela uzdrīkstēšanās, jo es ļoti apdomātu, vai tiešām to gribu, bet, redzot un dzirdot, ko saka paši jaunie cilvēki, gribas ticēt, ka viņiem viss izdosies.

Lāsma Reimane, tālr. 63350568,
reimane.lasma@gmail.com

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet Kurzemniekam
pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv.
Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

TRĪS VIEDOKĻI

Kā vērtējat, ka Latvijā līdzīgi kā pārējās Eiropas Savienības valstīs jāievieš Vispārīgā datu aizsardzības regula?

VAR NEBŪT, KĀ CERĒTS

Zane Niedre, grāmatvedības uzņēmuma *BK Capital* pārstāve:

– Iešu uz kursiem, lai padziļināti uzzinātu regulas prasības, bet informācija par to jau ir pieejama. Tas ir papildu slogs tiem mazajiem uzņēmumiem, kuros darbinieku skaits ir līdz pieciem vai desmit. Vairumā tajos vadītājs cenšas nodrošināt visas prasības. Lai ieviestu regulu, tās viņam būs papildizmaksas kopsakarā ar jaunajām likumu prasībām Latvijā nākamgad. Paies laiks, kamēr mazie uzņēmēji sapratīs, kas regulas ieviešanā jā dara un atradīs tam naudu. Tik mazi uzņēmumi, kuros ir viens īpašnieks un viens darbinieks, visticamāk, šīs prasības ignorēs. Tāds risks pastāv. Sniedzam grāmatvedības pakalpojumus, un mūsu klientu lokā liela daļa uzņēmēju paši atbild par administratīvo aparātu vai arī to nodrošinām mēs, izrakstot rēķinus, rīkojumus, veicot maksājumus. Mazais uzņēmējs likumu izmaiņas bieži neorientējas. Regulas ieviešana prasīs laiku un naudu, tādēļ rezultāts var nebūt tāds, kā cerēts. Lielie uzņēmumi spēs to izpildīt, ja sapratīs, kas un kā jā dara.

TURAM ROKU UZ PULSA

Ilze Peipiņa, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras politikas daļas direktore:

– Regula stājusies spēkā, tādēļ jāievieš, un tajā mainīt neko nevar. Esam jautājuši Iekšlietu ministrijai un Datu valsts inspekcijai, kādi ir to plāni regulas ieviešanā un kādi pasākumi tiks organizēti, lai uzņēmējus informētu un sagatavotu. Šobrīd sarunas ir procesā. Uzturam kontaktus ar šīm institūcijām, lai būtu gatavi kameras biedrus informēt, uz ko jākoncentrējas un kas konkrēti jā dara. Tas, ka lieli uzņēmumi regulas ieviešanai būs gatavi, ir skaidrs, jo to resursi ir pietiekami, lai noalgotu speciālistus, kuri uzņēmumos rīkos auditu. Jo sākotnēji katram uzņēmumam vajadzīgs audits attiecībā uz informāciju, kas tur tiek apstrādāta. Jāsaprot, kuras prasības jau tiek izpildītas un kurām vēl jāpielāgojas. Mazo un vidējo uzņēmumu gatavība šim procesam mums rada bažas. Šķiet, ka ir neizpratne, cik lielā mērā tas uz tiem attieksies un kas darāms. Organizējam seminārus un citus skaidrojošos pasākumus, aicinām biedrus tos apmeklēt, lai var jautāt sev interesējošo. Turam roku uz pulsa.

IDEJISKI POZITĪVA

Aldis Dilāns, biroja tehnikas un kancelejas tīgotāja *PC Konsultants* īpašnieks:

– Pašai regulai ir ļoti pozitīva nozīme, jo tā prasa pasargāt cilvēkus, lai viņu dati nebūtu nopludināmi. No idejas viedokļa viss ir pareizi. Bažas rada tas, kā mūsu ierēdņi to traktēs un kāda būs kontrole, jo sodi par pārkāpumiem ir ļoti bargi. Zinot to, ka ierēdņi bieži vien strādā nevis tamdēļ, lai konsultētu, bet lai sodītu, ir bažas, kas nākamo gadu laikā notiks ar mūsu uzņēmumiem un to finansēm. Lai šo regulu izpildītu, uzņēmumā vajadzīgs cilvēks ar zināšanām, kas un kā jāaizsargā. Tāds, kurš nav izgājis apmācību, to nevarēs izdarīt. Arī mums būs jāņem ārpaļpojums, lai sertificēts speciālists palīdz mūsu dokumentāciju sakārtot. Juridiski jābūt sakārtotām procedūram, atbildībai, kur un kādus datus mēs ievācam, kā glabājam, kuri darbinieki pie tiem piekļūst, kad dati tiek likvidēti vai arhivēti un kā rūpējamies par to, lai tie nenoplūstu. Uzņēmējam tie būs papildu izdevumi, tomēr datu aizsardzība ir svarīga.

Jolanta Hercenberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai aizmājaties par savu personas datu aizsardzību?

Oskars Šēlis, skolnieks:

– Protams, satrauc tas, ka internetā var atrast tādu informāciju, kas, iespējams, var traucēt iegūt darbu. Domāju, ka darba devēji noteikti apskata sociālo tīklu profilus, tāpēc cilvēkiem noteikti jāaizdomājas par to, ko viņi tur ievieto. Es tur nelieku drausmīgas bildes un nerakstu muļķības. Bet, kad man lūdz parādīt pasi, tad gan vienmēr rādu.

Agnija Kīgele, pavāre:

– Man nekas nav atgadījies, arī darbavietā ne. Domāju, ka viss ir labi, jo dokumenti glabājas pie vadītājas. Uzskatu, ka tas ir droši. Internetā noteikti nepublicēju to, ko negribu, lai citi redz. Pasi uzrādu tikai tur, kur tiešām vajag, piemēram, bankā vai pastā, kad jāsaņem paciņa.

Gunita Doķe, pirmsskolas skolotāja:

– Protams, tas ir svarīgi, un šķiet, ka viss ar to ir kārtībā. Sociālajos tīklos ievietoju ļoti maz ko, jo visiem nav jāredz kaut vai tās pašas fotogrāfijas – tuviniekiem parādu, bet svešiem nav jā rāda. Dokumentus rādu tikai tad, kad vēlos kaut ko iegādāties līzīngā. Bet ikdienā par to neaizdomājos, cik droši tas ir.

Madara Bļodniece, māmiņa:

– Es tam uzmanību pievēršu, ja iepērkos internetā. Vēl uzmanos, kad tiek prasīta pases kopija, jo ir gadījies, ka līgumā jānomaina dati un internetā jā sūta pases kopija – es neuzskatu, ka tas ir pareizi. Es domāju, kādu informāciju lieku internetā, visu laiku nepublicēju to, kur atrodos, kur eju, dzīvoju. Bieži vien cilvēki internetā liek pilnīgi visu: gan bērnu fotogrāfijas, gan privātās dzīves sīkumus. Tas nav vajadzīgs.

Jānis Krūmiņš, skolnieks:

– Es internetā noteikti nelieku personīgas lietas, kā dzīvesvietas adresi, telefona numuru. Pievēršu uzmanību arī tam, kur un kāpēc tiek prasīts rādīt pasi. Dokumentus vienmēr pieskatu, bet ikdienā tiešām neaizdomājos, ka kāds cits varētu izdarīt ko ļaunu, izmantojot manus dokumentus.

Rinta Balode, skolotāja:

– Ikdienā par to nedomāju. Internetu izmantoju maz, sociālajos tīklos neievietoju, jo neesmu tik aktīva. Esmu dzirdējusi, ka par šo runā, tāpēc par savu datu drošību jādomā, lai dokumenti nenokļūst nevēlamās rokās.

Lāsma Reimane, Aivara Vētrāja foto

Kurzemnieks
Kuldīga, 1905. gada iela 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitīniece – 63350567; redakcija@kurzemnieks.lv;
reklāmas nodaļa – 63324881; sludinājumi@kurzemnieks.lv

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta.
Iespiests SIA Poligrāfijas grupa Mūkusalā, Rīga, Mūkusalas iela 15a. Metiens – 3647.

Būs tiesa par nelegālo cigarešu glabāšanu

Līdz Kuldīgas rajona tiesai nonākusi kriminālieta par vasarā Pelču speciālās internātpamatskolas-attīstības centra palīgtelpās glabātajām nelegālajām cigaretēm.

Pēc cilvēku ziņojumiem tās atrada Valsts policija. Kriminālprocess sākts bijušajam skolas darbiniekam Dainim Vitolam, kurš sevi atzinis par vainīgu, un janvārī būs pirmā tiesas sēde.

SAVU VAINU ATZINIS

Prokurore Dace Kronberga informē: „Dainis Vītols pie kriminālattēlības ir saukts 15. novembrī par Krimināllikuma 221. panta 1. daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu, tas ir, par to, ka viņš nelikumīgi uzglabājis tabakas iz-

strādājumus ievērojamā apjomā. Sevi par vainīgu atzina pilnībā un to nožēloja. Pēc šī paša panta lieta nodota izskatīšanai Kuldīgas rajona tiesā.”

Arī pats D.Vītols, kurš par šoferi skolā strādājis vairāk nekā 20 gadus, *Kurzemniekam* telefon-sarunā apstiprina, ka par atrasto cigarešu uzglabāšanu skolas garāžu seifā esot pilnībā atbildīgs: „Es vienīgais zināju, ka tās tur ir, un man vienīgajam bija seifa atslēgas. Neviens cits nav vainīgs. Ko lai citu saku? No kļūdām mācās.”

To, kā cigaretes no Krievijas atvedis, D.Vītols atsakās skaidrot, bet norāda, ka darbā tās glabājis pirmo reizi, un tās bijušas domātas paša lietošanai, nevis tirgošanai. Jautāts, kādēļ tad cigaretes nav turējis mājās, D.Vītols atbild, ka nav gribējis iepīt ģimeni. Policija vasarā esot

pārbaudījusi arī dzīvesvietu, bet tur nekas nav atrasts.

NOKLUSĒT NELIKĀS PAREIZI

Bijusī Pelču pagasta pārvaldes vadītāja Dace Cielava stāsta, ka no iedzīvotājiem saņēmusi ziņu – skolā ir nelegālās cigaretes: „Uzskatīju, ka es kā amatpersona nedrīkstu tādu informāciju neizpaust, lai pati nekļūtu līdzatbildīga, tāpēc ziņoju policijai. Tā kampaņveidīgi vāca ziņas par visām tā sauktajām točkām, līdz ar to tika pārbaudītas vairākas vietas, arī skola. Bet es nebiju vienīgā, kas ziņoja. Redzot, kā notikumi pēc tam risinājās, pieļauju, ka šis var būt viens no imesliem, kāpēc arī es tiku atbrīvota no darba. Par tādiem pārkāpumiem no darba būtu jāatbrīvo iestādes vadītājs vai arī jānosaka cits sods.”

DIREKTOREI AIZDOMU NAV BIJIS

Skolas direktore Ināra Oļena sacīja, ka bijušais darbinieks viņu par šo faktu informējis – esot apzinājis vainu un uzrakstījis atlūgumu. „Kā iestādes vadītāja oficiāli informāciju par šo faktu neesmu no tiesībsargājošajām iestādēm saņēmusi. Zinu, ka cilvēki baumo, klačojas un šūmējas, bet uz baumām jau nevaru reaģēt. Kā tas var būt, ka policija, neinformējot skolas vadību, rīkojas skolas teritorijā? Es tolaik biju atvaļinājumā, mani aizvietoja vietnieks saimnieciskajos jautājumos Aivars Kapačs. Vairākkārt viņam pārjautāju, vai tiešām vadība netika informēta, ka skolas teritorijā notiek meklēšana. Viņš sacīja, ka ne. Mums skolā ir kārtība: ikvienam, kurš ienāk, obligāti jāreģistrējas pie dežuranta. Tā noteikts likumos. Galu galā

arī nu jau atlaistā pagasta pārvaldes vadītāja Dace Cielava mani neinformēja. Žēl, ka viņa zināja, ka pagastā dzīvo tik neapzinīgi iedzīvotāji, bet neuzskatīja par vajadzīgu to pateikt man.

Man nebija nekādu aizdomu, ka skolā kaut kas tāds notiktu. Man ir tiesības pārbaudīt skolēniem somas, bet ne jau darbiniekiem mašīnas bagāžnieku, rokassomas, galdu atvilktnes. Jā, garāžā ir seifs. Mums ir skolēni ar īpašām vajadzībām. Viņi tur nedrīkst iet, bet, ja ieiet, tad noteiktas lietas stāv seifā, lai bērni tām nevar piekļūt. Kā es varu iedomāties, ka seifā ielikts kas cits, nevis tas, kas paredzēts? Katrs darbinieks atbild par savu sfēru. Tiešām nesaredzu, ko būtu izdarījis nepareizi,” saka I.Oļena.

Jolanta Hercenberga

Uzņēmumā personas dati būs jāasargā rūpīgāk

Kādas prasības uzņēmumiem uzliek Eiropas Savienības (ES) Vispārīgā datu aizsardzības regula un kas jādara, lai personu dati tiktu aizsargāti atbilstoši tai, par to Kuldīgas Mākslas namā tika stāstīts Kurzemes biznesa inkubatora seminārā *Kafija ar ekspertu*.

PERSONAS DATI IR:

- vārds, uzvārds, telefona numurs, e-pasta un dzīvesvietas adrese;
- auto reģistrācijas numurs un modelis;
- ienākumi, īpašumi vai naudas plūsma;
- slimības vēsture, asins grupa un ziņas par ģimenes locekļu veselību;
- pases dati;
- bankas konta un kartes numurs un derīguma termiņš;
- personas bilde, videomateriāli vai biometriskie dati (pirkstu nospiedumi, sejas fotogrāfijas);
- etniskā izcelsme, politiskie uzskati, reliģiskā pārliecība, seksuālā orientācija.

„No hakeriem neviens uzņēmums nevar būt pasargāts, bet datu aizsardzības regulas ievērošana mazinātu risku, ka dati nonāk pie negodīgiem cilvēkiem, kuriem tie nav paredzēti,” seminārā *Kafija ar ekspertu* sacīja IT uzņēmuma *Squalio* pārstāvis Kristaps Sedols.

Informācijas tehnoloģiju (IT) uzņēmuma *Squalio* pārstāvis Kristaps Sedols ap 20 atnākusajiem uzņēmējiem skaidroja, ka datu aizsardzības prasības Latvijā ieviestas kopš 2000. gada, bet regula šos noteikumus pielāgo jaunajām tehnoloģijām. Tā attiecas uz visiem lielajiem un mazajiem uzņēmumiem ES, tādēļ ikvienā nākamajā pusgadā kritiski jāpārskata personas datu apstrāde un uzglabāšana, lai novērstu neatbilstību jaunajiem nosacījumiem. Regula stājusies spēkā pērn, un no nākamā gada maijā tās ievērošanu kontrolēs Datu valsts inspekcija.

Sods par neievērošanu paredzēts līdz pat 20 miljoniem eiro vai 4% no apgrozījuma. Uzņēmumā jābūt izstrādātai dokumentācijai, kā dati tiek glabāti, kam ir pieeja tiem un kā darbinieki informēti par savām tiesībām un pienākumiem attiecībā pret pieejamajiem datiem. Viens no regulas mērķiem ir mazināt uzņēmumā pieejamos datus. Tādēļ jāparedz, kādi patiešām vajadzīgi, bet no kuru vākšanas nākotnē vajadzētu atteikties, kā tiek dzēsti iegūti dati, kuri darbam vairs nav nepieciešami. Jānorāda, kādi dati no kurām personām un kādam mērķim tiek

iegūti un nodoti. Tādēļ var būt jāmaina līgumi, anketas, iesniegumu, rēķinu veidlapas, zīmes par videonovērošanu. Jānodrošina, lai pieeja vienam e-pastam būtu pēc iespējas šaurākam cilvēku lokam un tam nespēj piekļūt nepiederšie. Jāparedz, kādi ir datu noplūdes riski. Uzņēmumā to var darīt sertificēts datu glabāšanas speciālists, šo pienākumu var arī uzņemt kāds no darbiniekiem ar nosacījumu, ka šajā jomā ir sertificēts. Šajos pienākumos noder jurista un IT speciālista zināšanas.

Jolanta Hercenberga
Lāsma Reimanes foto

Piešķir naudu restaurācijai

36 projekti atbalstīti Kuldīgas novada domes konkursā valsts kultūras pieminekļu restaurācijai vecpilsētā un novadā, paredzot tiem gandrīz 201 300 eiro.

Divus projektus komisija noraidījusi. Ēku īpašnieki vēlas labot jumtus, mainīt logus un durvis, labot nesošās konstrukcijas,

skursteņus u.tml. Vēsturisko ēku restaurācijai, konservācijai vai atjaunošanai pašvaldība piešķir 50%, bet līdz 10 000 eiro vienam pretendētājam. Līdzmaksājums tiek atvēlēts kopš 2014. gada. Četros gados darbs paveikts 41 vecpilsētas ēkā un piecos kultūras pieminekļos pagastos.

Iveta Grīniņa

MEDIĶI INFORMĒ

Notriec uz gājēju pārejas

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe Dārta Girgensone.

No 24. līdz 30. novembrim Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā mediķi devušies uz 50 izsaukumiem. Uz slimnīcu aizvests 21 cilvēks, no tiem četri bērni. Trīs vīrieši bijuši reibumā. Slimnīcā nogādātas divas dzemdētājas.

Sieviete un vīrietis guvuši krimināltraumas Skrundā. Abi gadījumi nav saistīti, cietušie nav bijuši reibumā, bet abi atteikušies doties mediķiem līdzī. 27 gadus veca sieviete notriekta uz gājēju pārejas un guvusi virspusēju apakšstilba ievainojumu. 29 gadus vecam vīrietim acī iekritusi stikla skaidiņa.

Uzklaušija Iveta Grīniņa

NUMURA CITĀTS

„Kopā sanākt vajag, bet man jau ir 85 un ļoti jāpiespiežas iziet no mājas. Bet, kad tiek ārā, tad jau tajā barā patīk,” saka pensionāre Agerīna Lange.

Meklē labākos septiņās nominācijās

GADA TIRGOTĀJS

Šarlote – vieta ar īpašu auru

Daudzu iecienītā Kuldīgas konditoreja *Šarlote* Pilsētas laukumā 1, kurā saimnieko Aira Egle, apbur ne tikai ar pašceptām bulciņām un kūkām, bet arī ar īpaši omulīgo atmosfēru.

Pirmoreiz tā durvis vēra pirms četriem gadiem 2013. gada jūnijā. Te priecē ne tikai smalkmaizīšu un kafijas smarža, bet arī laipnās, smaidīgās pārdevējas, kuru attieksme ļauj justies vienmēr gaidītiem. „To nevar radīt mākslīgi. Tā vienkārši ir, pateicoties gan šeit strādājošo meiteņu, gan klientu raksturam,” teic A.Egle.

Viņa neslēpj, ka produkcija nebūt nav diētiska: „Cepam tā, lai ir vienkārši un garšīgi.” Cepējas nežēlo sviestu, cukuru un citas sastāvdaļas, un tā top treknas, taču ļoti garšīgas kūkas un bulciņas. Ne velti pat konditorejas adrese vietnē *Facebook* ir

Aira Egle *Gada balvas* žūrijai stāsta, ka uz *Šarloti* pārsvarā cilvēki nāk pēc iecienītā: vienam tie ir braunīji, citam eklēri, biežpiena bulciņas vai kas cits.

www.facebook.com/treknasbulcinas. Gardumus rada divas cepējas, viņām ir palīgs, un, ja vajag, pie cepšanas ķeras

arī saimniece. Kopā nodarbināti astoņi cilvēki.

A.Egle stāsta, ka apmeklētājiem kat-

Konkurss *Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku Gada balva* notiek jau desmito gadu; pirmajā reizē vērtēti tikai pilsētas uzņēmēji, bet pēc novada izveides 2009. gadā – arī pagastu. Konkurssam pretendētus iedzīvotāji varēja pieteikt līdz oktobra vidum, bet oktobra beigās un novembra sākumā vērtēšanas komisija apciemoja izvirzītos nominantus klātienē. Ņemot vērā anketu rezultātus, septiņās nominācijās katrā izvirzīti pa pieciem kandidātiem. Šīgada nominācijas ir *Gada tirgotājs, Gada pakalpojums, Gada amatnieks, Gada lauksaimnieks, Gada ražotājs, Gada jaunais uzņēmējs, Ilgtspējīgākais uzņēmums*.

ram savi paradumi: cits nāk piektdienās nosvinēt nedēļas izskaņu, cits agri no rīta pirms darba, cits pēcpusdienā. Pārsvarā cilvēki nāk pēc iecienītā: vienam tie ir braunīji, citam eklēri, biežpiena bulciņas vai kas cits. Reizēm telpās ir pašauri; ja izveidojas rinda, pēdējie cilvēki, nesa-gaidījuši brīvu vietu pie galdiņa, aiziet. Taču, nevēloties pazaudēt īpašo auru, kas izveidojusies gadu gaitā, saimniece pagaidām nemeklē lielākas telpas.

Šogad konditoreja ar īpašo piedāvājumu abas reizes piedalījies *Kuldīgas Restorānu nedēļā*. Aira spriež, ka pasākums izdevies, un, lai gan *Šarlote* nav restorāns, tā nav jutusies atšķirīgi, vien pielāgojusi produkciju. Viņai patīcis, ka uz restorāniem un kafejnīcām devušies kuldīdznieki, kuri ikdienā tur bieži neiet, un pēc tam aktīvi apsprieduši, kur būts un kas nobaudīts.

GADA AMATNIEKS

Darbs, kas sniedz brīvību

Šuvēja Ineta Bērzupa katram klientam novēl veselību un darbu: „Ja jums būs labi, tā būs arī man.”

„Gribu strādāt tādā darbā, kas dod brīvības izjūtu, tāpēc izvēlējos veidot savu uzņēmumu. Ej un dari, un esi pats sev priekšnieks!” saka šuvēja Ineta Bērzupa un priecājas, ka var to darīt dzimtajā pilsētā.

16 gadu vecumā, domājot par profesiju, viņa izvēlējusies Kuldīgas arodskolā apgūt drēbnieka arodu pie skolotājas Benitas Asumas. „Jeguvu vidējo izglītību un sapratu, ka šūšana ir mans aicinājums. Aizgāju mācīties uz Rīgu par sieviešu vieglo apģērbu modisti,” stāsta meistare. Pēc tam piedāvāts darbs Rīgā, taču Ineta atgriezusies. Viņa uzsver, ka ļoti turas pie Kuldīgas, kurā dzimusi un augusi. Klienti gan esot arī no citām pilsētām.

Inetas šuvējas karjera ilgst jau 24 gadus, un viņa lepojas, ka vēl ir arī klienti kopš pirmāsākumiem. Kādu laiku šūšana apvienota ar darbu veikalā un bārā. Pašnodarbinātās statuss pirms divarpus gadiem nomainīts pret savu uzņēmumu *Marionet*, jo gribējies iet soli tālāk. Nosaukums tāds izvēlēts, jo šuvējas arodā klients regulējot meistaru. Bet no izaicinājumiem Ineta nebaidās. Šo gadu

laikā šūts viss iespējamais – no motociklu sēdekļiem līdz kāzu kleitām. „Faktiski nekad neatsaku cilvēkam, kurš ienāk pa durvīm. Ar katru strādāju individuāli, cenšos vēlmēm pielāgoties,” teic meistare. Šuvējs reizēm esot arī psihologs, dietologs un stilists.

Ar citām meistarēm Ineta kopā nestrādā, jo sadarbībai ap klientu jābūt diskrētai: „Mēs katrs gribam sevī kaut ko izcelt un kaut ko arī notušēt, un tas paliek starp mums. Varu aizslēgt durvis un netraucēti parunāt.” Meistare apsvērusi domu par palīgu, taču šim individuālajam darbam to nevarot ņemt, jo klients atnācis tieši pie viņas. „Varu izdarīt tik, cik var divas manas rokas, bet, jo vairāk dara, jo vairāk izdara,” teic I.Bērzupa. Viņa priecājas, ka ar mūsdienīgu izšūšanas šujmašīnu var likt lietā savulaik pie skolotājas Lūcijas Zahares apgūto. Gandarījumu sniedz tas, ka klientam apģērbs sagādā prieku. Tas apliecinot, ka meistars ir savā vietā. Uzšūto viņa reklamē feisbukā, bet iedvesmojas Rīgas modes nedēļā, kā arī tiekoties ar radošiem cilvēkiem.

Var izrotāt arī parastu pirmdienu

Ziedu un izjūtu dizainere Santa Kļava atgriezusies Kuldīgā pēc astoņiem gadiem Itālijā un ir laimīga nodarboties ar to, kas vislabāk patīk.

„Tā varu izpaust savas emocijas par pasauli, un tas ir pierādījums sev un pārējiem, ka nekas nav neiespējams,” stāsta Santa. Viņa esot ļoti emocionāla un it visā saskatot skaisto: „Nav skaistu un neskaistu lietu, ir tikai dažādas gaumes.” Ziedus un dabu viņa mīl kopš bērnības. Vasarās daudz laika pavadījusi Padūrē pie omītes, kurai dārzs ir svēta lieta. „Es gaidīju katru ziedu, kad tas izplauks, lai varētu ielikt vāzē.” No 14 gadiem Santa krājusi darba pieredzi, piepalīdzot floristiem un arī mājās veidojot kompozīcijas un Adventes vainagus. Pēdējā gadā Itālijā iepazinusies ar ziedu dizaineri Tomasu. Tieši viņš palīdzējis saprast to, kas Santa patiesībā ir. Svarīgi esot cilvēkos radīt izjūtu, ka pasaulē vēl ir kas skaists, ne tikai ikdienā un stress, no kā neizvairīties. Santa vēlas no floristikas pacelties līdz ziedu dizainam, jo no tiem galu galā top interjera elements – vai tas domāts kāzām, vai Adventei. S.Kļava veido rotājumus jebkuram svētku brīdim: „Bet varu izdekorēt arī parastu pirmdienu, tas man tikai sagādās prieku.” Santai klients ir ļoti svarīgs – jācenšas saprast viņa vēlmes un ielikt tās darbā. Lielāko gandarījumu sagādājot nevis peļņa, bet paldies, ka meistarei izdevies cilvēkam kādu dzīves brīdi padarīt īpašu. Klienti Santu atrod paši, un tie nav tikai kuldīdznieki. Darbus viņa reklamē sociālajos tīklos *Face-*

Santa Kļava vēlas no floristikas pilnveidot savas prasmes līdz ziedu dizainam.

book un *Instagram*.

Dizaineri pieder mikrouzņēmums, un viņa strādā viena, jo zina, ka var izdarīt ļoti daudz. Darbavieta iekārtota garāžā, jo mājās kļuvus par šauru. Citus floristus Santa redz nevis kā konkurentus, bet kolēģus. Meistare esot paškritiska: „Man grūti sevi pareizi novērtēt. Tāpēc lai runā darbi, jo tie arī esmu es!” Idejas un iedvesmu viņa gūst fotogrāfijās, tomēr izdarīt varot pa savam. Santa jūtas pagodināta par uzaicinājumu kā kāzu floristei piedalīties izstādē *Līgavām.lv*.

Kristīnes Duļbinskas teksts un foto

„Rītdienā raugieties ar cerībām!”

Ar šādiem vārdiem Padures senioru pēcpusdienā ap 30 atnākušos uzrunāja pagasta pārvaldniece Brigita Lange.

MĀK BALLĒTIES

Kad visi bija sēdušies pie pašvaldības klātajiem galdiem, viņus sveica gan pārvaldes vadītāja, gan kultūras dzīves rīkotāja Una Mežiņa. B.Lange teica paldies paaudzei, kura padomju gados nevis cēla komunismu, bet audzināja bērnus Latvijai un ir parādījusi, ka bez darba nekas nenotiek. Viņa atzina, ka senioriem tagad jāstrādā ar sevi gan fiziski, gan domās. „Ja no rīta spīd saule, priecājieties – būs jauka diena! Ja lieta, arī priecājieties!” viņa mudināja, piedodot iet ļaudīs, jo tas vajadzīgs katram.

„Kad pensionāri pulcējas kluba *Virši* pasākumos, viņi ņem līdzi groziņu, bet reizi gadā galdus klāj un autobusu nodrošina pašvaldība,” *Kurzemniekam* piebilda B.Lange. U.Mežiņa papildināja, ka pirms diviem gadiem, kad sākusi strādāt amatā, pirmais pasākums rīkots senioriem: „Toreiz pēc balles mājā biju ap pusnakti. Galvenais – lai cilvēki iznāk no mājām.”

STĀSTA PAR IESPĒJĀM

B.Lange pastāstīja arī par izmaiņām pārvaldē. Tagad sociālais darbinieks pieņem tikai pēc pieraksta, bet pieņemšanas dienās varot nākt arī citi – neviens netikšot atraidīts. Viņa atgādināja, ka Kuldīgā atklāts baseins un seniori, kuriem pienākas 50% atlaide, var apmeklēt visu kompleksu, tostarp pirtis, burbuļvannu un sāls istabu. „Ja jums ir vēlme, varam organizēt autobusu, kad pēc 16.00 tiek kurinātas pirtis, un uz stundiņu aizbraukt apskatīt un paplūncāties,” pārvaldniece aicināja.

Mārīte Juričko, kura strādājusi virsmežniecībā un pensijā ir tikai divus gadus, saka: „Esmu no *Krāčiem*. Ballē piedalos pirmo reizi, atbraucu ar kaimiņiem.” Viņa ar blakussēdētājiem apsprieda, ka baseins ir tā vērts, lai izmantotu.

VIRŠI CITĀS TELPĀS

Liela daļa balles viesu bija no pagasta pensionāru kluba *Virši*. „Mums klājas labi, kaut esam gājuši mazumā – tikai 19 biedru. Ballē no *Viršiem* esam 17,” teic vadītāja Brigita Bindare. „Es visus apzvanu, un viņi man neatsaka. Desmit gadu jubileju nosvinējām pagājušogad. Vienīgā problēma, ka vairs nav veco telpu *Keramikā*. Vasarā vairāk darbojāmies Padures klētī. 29. decembrī būs gada noslēguma pasākums, to mums ļaus svinēt Deksnas pasākumu zālē, bet nodarbības notiek pagasta pārvaldē.” B.Bindare pārliecināta, ka pensionāru balles ir labs iemesls satīties, parunāt un uzdancot.

Arī Agerīna Lange priecājas par senioru vakariem: „Priekšnesumi katru reizi citi. Kādreiz pensionāru pulks bija kuplāks. Nācēji jau ir tie vecākā gadagājuma, daļa apmiruši. Jaunie pensionāri negrib piebiedroties. *Viršos* mums ir, ko darīt. Žēl tik, ka vēl nesen bijām pāri 30, bet tagad knapi puse palikusi.” A.Lange uzskata – kopā sanākt vajag, bet uz vecumu ļoti netīk iziet no mājas: „Man jau 85, un ļoti jāpiespiežas. Bet, kad tiek ārā, tad jau tajā barā patīk.”

Aptuveni 30 Padures senioru atnākuši patērzēt, iestiprināties un uzdejojot. Uz šīm ballēm atbrauc arī tie, kuri tagad dzīvo Kuldīgā vai sociālās aprūpes namā.

Ballē notiekošo ar telefona kameru tver Ilga Nomme: „Kādreiz lieku bildes feisbukā, bet biežāk – portālā *Draugiem.lv*. Visi bērni ārzemēs – kaut kā jau jāsazinās, jo vēstules iet lēni. Reti iznāk tā izpriecāties, bet, kad nu iespēja ir, tā jāizmanto.”

Brigita Lange izmanto iespēju patērzēt ar Jāni Razgali.

Kamēr skanēja koncerts, Jānis Rungevičs un Vilis Gailāns paspēja ieliet dāmām no savām saldenajām pudelēm. Gailāna kunga lepnums – *Vecā Vilā vīnogu vīns*.

Līdz ar pirmo dziesmu dejā laižas pirmie pāri: Renāte Ozoliņa un Arnis Kaļķis un Diāna un Elmārs Krūmiņi.

Padures seniorus muzikāli izklaidēja Kaspars Krastiņš no Rīgas. Koncerta daļā viņš spēlēja paša sacerētas liriskas dziesmas, bet ballē – tautā iemīļotas melodijas.

Inguna Spuleniece, Aivara Vētrāja foto

ĪSUMĀ

Uzzīmē sapni!

Līdz 15. decembrim pagasta bērni bez vecuma ierobežojuma konkursā *Mans Ziemassvētku sapnis* aicināti uz A3 izmēra lapām dažādā tehnikā attēlot savu sapni. Otrajā pusē jāuzraksta autora vārds, uzvārds un vecums. Bet 28. decembrī bērni atkal varēs doties pārgājienā uz mežu, kur konkursanti tiks apbalvoti. Balvās būšot mazi pārsteigumi.

Pasts – pagastmājā

Latvijas Pasts lauzīs līgumu ar Kuldīgas novada pašvaldību par telpu nomu Padures pagasta *Atvaros*, un stundu dienā – no 12.00 līdz 13.00 – pasta nodaļa strādā pagasta pārvaldē. Šajā laikā var nopirkt markas un aplokšnes, nokārtot citus darījumus.

Top rotājumi

Pagasta pārvaldes sekretāre Anita Grīniņa un kultūras darbiniece Una Mežiņa ķērušās pie Ziemassvētku dekorētiem. „Liekam galvas kopā, kā būtu skaistāk. Tā kā mums nav kultūras nama, visa izdoma jāiegulda pārvaldes ēkā,” skaidro U.Mežiņa.

Jo spodrāka māja, jo sliktāks gaiss?

Mājās un birojos daudzi izmanto dažādas sadzīves ķīmijas preces, tostarp tīrīšanas līdzekļus, ar kuriem trauki, veja un apkārtnē vizuāli kļūst spodrāka, bet vide un gaiss, ko elpojam, – sliktāks. Speciālas regulas, likumi un noteikumi nosaka, kādus tīrīšanas līdzekļus Eiropas Savienībā, tostarp Latvijā, drīkst izplatīt. Taču atšķirībā no augu aizsardzības līdzekļiem šī sadzīves ķīmija nav īpaši jāreģistrē vai jāsertificē. Ražotājs, importētājs vai tirgotājs atbild par to, lai noteiktām prasībām atbilstu preces sastāvs un dokumenti. To kontrolē valsts. Pārējais ir pašu ziņā: cik lielu ķīmisko arsenālu savās mājās gribam turēt un vai tas tiešām vajadzīgs.

Vairāki vides un veselības organizāciju pētījumi rāda, ka mājās tīrības nolūkos tiek izmantots 10–20 preču. Taču, pārlieku ar tiem aizraujoties, cieš gaiss. Pēc kārtīgas tīrīšanas tas ir pat trīs līdz piecas reizes vairāk piesārņots. Telpās, kurās pavadām dienas lielāko daļu, visvairāk gaisu sabojā tieši smaržvielas no uzkopšanas līdzekļiem. Kārtīgi nenoskalojot traukus vai neizskalojot drēbes, kaitīgās vielas var nonākt arī organismā. Tāpat sev varam kaitēt, nepareizi lietojot tīrīšanas līdzekļus, ieelpojot indīgo hlorgāzi, ko rada hlora un amonjaka sajaukums. Savukārt nepareizi tos glabājot, tiek apdraudēti bērni, kuri indīgos šķidrumus nejauši var norīt. Turklāt daļa kaitīgo vielu nonāk zemē un ar notekūdeņiem pa grāvjiem aizplūst uz upēm un jūru.

Pieredze

Var ar izdomu un senām metodēm

Kuldīdzniece Undīne Celitāne augusi ģimenē, kurā ir videi draudzīgs dzīvesveids. Kad bērniņš piedzimis pašai, nolēmusi pilnībā atteikties no tādās kosmētikas un tīrīšanas līdzekļiem, kuros ir ķīmiskas vielas.

Lielākoties tas arī izdevies. Viņa pati gatavo ziepes no dabiskām izejvielām.

KAŠ TUR PATIESĪBĀ IEKŠĀ

„Kad piedzima bērniņš, man zuda ticība visām tām reklamām par ķīmisko līdzekļu efektivitāti un nekaitīgumu,” stāsta Undīne. „Sāku skrupulozāk pievērst uzmanību un atklāju, ka ir dažādas alternatīvas. Kaut vai ziepes. Papētīju, kā tās gatavot tā, lai nekam nekaitētu, un, izrādās, tas ir iespējams. Par to, kas tajās ielikts, ir 100% pārliecība, bet plastmasas pudelei vai paciņai, ko pārkam veikalā, tādas ticamības nav. Tiem ir marķējums, krāsa, smarža, bet nav pārliecības, kas tur patiesībā iekšā. Pat tad, ja norādīts, ka tā ir ekoproce, diez vai tas absolūti nekaitē videi.

Tā atgriezies pie pārbaudītām vērtībām no vecmāmiņu laikiem ar mūsdienīgu iespējām – tikpat labi mājas uzkopšanai var izmantot sodu, etiķi, smaržai citronu, un būs tīras gan telpas, gan gaiss.

Lasīju, ka intensīva sadzīves ķīmijas ražošana sākusies

Otrā pasaules kara laikā, kad dabiskās izejvielas kļuva pārāk dārgas. Vācu zinātnieki pētīja, ar ko tās aizstāt, lai būtu lētāk. Tagad ir otrādi – var sapirkt daudz lētu sadzīves ķīmijas preču, bet tiek meklēta alternatīva, lai tajās būtu mazāk nekaitīgu savienojumu.”

CITAS IESPĒJAS IR

Vienlaikus Undīne atzīst, ka pilnīgi bez dezinfekcijas līdzekļiem arī nav ieteicams, īpaši vīrusu un epidēmiju laikā. Tāpēc nevajagot pārspīlēt ne vienu, ne otru – ķīmija nav jāizvairās pilnībā, bet jāizmanto prātīgi, izvēloties mazāk kaitīgus, tomēr ir brīži, kad tīrībai vajadzīgi rūpnieciski ražoti līdzekļi.

„Ne jau viss, ko mums piedāvā, ir tik briesmīgs. Varbūt ne uzreiz, bet ar laiku var atrast firmu, kuras preces neatstāj ietekmi uz veselību un vidi. Var bez problēmām izmazgāt veļu, notīrīt tautainos traukus. Es joprojām eksperimentēju, pētīju marķējumus, pārbaudu, kā darbojas. Turpinu mājās gatavot ziepes no dabiskām, man zināmām un nekaitīgām vielām, taču tikai hobijs līmenī. Bizness nav mans aicinājums – ar to nodarbojas lielās firmas. Tomēr ikvienam iesaku kaut daļu no tīrības, uzkopšanas un kosmētikas līdzekļiem aizvērt ar to, ko varam radīt paši.”

Pirkt var, bet jāprot lietot

„Ļoti daudz ir paša patērētāja ziņā – ko viņš pērk, kādu uzmanību pievērš norādēm uz iepakojuma un kā tās ievēro,” uzsvēr Veselības inspekcijas produktu drošuma un tirgus uzraudzības nodaļas vadītāja Maija Rumpētere.

Sadzīves ķīmijas preces, ko oficiāli sauc par ķīmiskajām vielām vai maisījumiem, Veselības inspekcija pārbauda vietējās ražotnēs, kā arī vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības uzņēmumos, kuri tos importē no Eiropas Savienības un citām valstīm. Tiek pārbaudītas dažādas grupas. Tiek pārbaudītas daudzas vielas, tostarp preces, kas ir trauku mazgāšanai, dažādu priekšmetu kopšanai, krāsas, lakas, biocīdus* u.c. Galvenokārt konstatēta neatbilstība marķējumam, bet bieži tā nav būtiska, jo trūkst nelielas frāzes.

Ja informācijas nav vispār, preču izplatība tiek nekavējoties apturēta, bet tādu gadījumu ir maz.

„Atkarībā no vielām sastāvā sadzīves ķīmija mājāsniecībā var būt kaut kādā veidā bīstama, ja tiek nepareizi izmantota,” skaidro speciāliste. „Tāpēc svarīgi, lai lietotājs saņemtu pilnīgu informāciju par riskiem un piesardzību. Inspekcija kontrolē, lai šī informācija būtu, lai tā būtu precīza un pareizi iztulkota latviski.

Tālākais ir patērētāja ziņā – vai viņš to izlasa un ievēro. Gadās, ka cilvēks ilgstoši pie kāda līdzekļa pieradis un norādēm nepievērš uzmanību, taču ražotājs mainījis sastāvu. Tādēļ ieteikts pārbaudīt, kas par konkrēto līdzekli teikts. Piemēram, ja ir pictogramma *Bīstams veselībai*, tā var norādīt dažādus brīdinājumus:

maisījums ir kaitīgs, ja to norij, ja tas nonāk saskarē ar ādu, tas izraisa acu kairinājumu u.tml. Izsaukuma zīme domāta tam, lai piesaistītu uzmanību, bet konkrēts lietošanas veids un iespējamais kaitējums atšifrēts sīkākā informācijā.

Svarīga ne tikai izvēle un lietošana, bet arī glabāšanas parādumi, īpaši, ja ģimenē ir mazi bērni. Tam dažkārt netiek pievērsta pietiekama uzmanība. Ja, lietojot ķīmisko līdzekli, mazliet kaitīgo vielu nonāk gaisā, uz rokām vai mēs to ieelpojam, tas nav tik bīstami kā tad, ja bērns tiek klāt un norij mazgāšanas līdzekļa kapsulas, kas atgādina konfektes.”

* Biocīdi ir vielas, kas ķīmiski vai bioloģiski iznīcina vai neitralizē kaitīgos organismus: dezinfekcijas līdzekļi, konservanti, līdzekļi pret grauzējiem, kukaiņiem utt.

Starptautiski atzīti ekomarķējumi

Terminu eko un bio lietošana ar likumu tiek regulēta tikai pārtikas jomā. Citi ražotāji tos izmanto pēc saviem marketinga principiem. Piemēram, uzraksts *Eco* uz veļas pulvera vai trauku mazgāšanas līdzekļa vēl negarantē nekaitīgumu videi.

Par to, ka ražošanā izmantoti dabai, veselībai un klimatam labvēlīgāki procesi, norāda īpaša zīme.

Ecogarantie. Radīts Beļģijā, lai biostandartus kontrolētu tīrīšanas līdzekļos, arī kosmētikā un sāļi, nosaka aizliegta vielas.

Zilais eņģelis. Vācijas vides marķējums, pastāv kopš 1978. gada un tiek uzskatīts par vienu no pasaules visizstrādātākajiem vides marķējumiem, kā arī vecākajiem Eiropā. Atrrodas uz vairāk nekā 3500 prečēm.

Icea. Itālijas Vides un ētikas institūta sertifikāts. Vērtē sastāvdaļas un iepakojumu, dalot divās grupās: dabiskajā un dabiskajā ar organisku izcelsmi. Nosaka vielas, kuru nedrīkst būt, piemēram, sintētiskās smaržvielas, krāsvielas, naftas pārstrādes produktus, silikoneļas.

Ziemeļvalstu gulbis. Viens no pazīstamākajiem sertifikātiem Skandināvijā un Baltijā (vairāk nekā 60 prečēm). Tas paredz stingrus kritērijus, lai būtu mazāka ietekme uz vidi ķīmikāliju ražošanā un lietošanā.

Ecocert. Izveidots 1991. gadā Francijā. Nosaka tīrīšanas līdzekļu standartu, vērtē preces dzīves ciklu, aizliegta vielas, kuras nedrīkst būt galaproduktā, piemēram, parabēnus, naftas pārstrādes produktus, sintētiskās smaržvielas, krāsvielas, hlora.

Ekopukīte. 1992. gadā izveidots Eiropas Savienības marķējums. To piešķir precēm un pakalpojumiem, kas atbilst noteiktiem vides aizsardzības kritērijiem.

Jāmācās pazīt ekomarķējumu

Vides un inženierzinātņu doktore Jana Simanovska 20 gadus veltījusi darbam, lai palīdzētu pircējiem labāk izprast dažādu vielu īpašības un saprātīgi tās izmantot.

Viņas pārstāvētais Ekodizaina kompetences centrs izstrādājis mājaslapu ar izplatītākajām starptautiskajiem ekomarķējumiem, kuras apliecinājušas sevi kā uzticamas.

LIKUMA CAURUMĀ – ZAĻIE MELI

„Ir tādi ražotāji, kuri apgalvo, ka jau sen sertificēti, taču izrādās, ka tie tikai nesen sākuši darbu, bet pārbaude ir ilgstoša,” teic doktore. „Tāpat daudzi reklāmejas kā zaļas, tas ir, bioprodukcijas, ražotāji, bet, paskatoties, kas ir sastāvā, tajā izrādās daudz kaitīgu vielu. Vienīgā iespēja, lai atpazītu tā saukto zaļo ķīmiju, ir ekomarķējums, bet diemžēl lielākā daļa pircēju to nemaz nepazīst. Tāpēc arī kontroles institūcijas deklarē, ka pārķepumu nav.

Tas ir kā tāds caurums likumos: Patērētāju tiesību aizsardzības centrs analizē apriti tirgū, bet sadzīves ķīmijas specifika nav tā kompetencē, savukārt Veselības inspekcija strādā pēc normatīviem, kas attiecas tikai uz ķīmiskajām vielām. Taču nevienam neuzrauga maldinošos zaļos apgalvojumus. Tāpēc nevar teikt, ka šajā jomā pēc būtības nav pārķepumu, – tos vienkārši nepamana likuma

neatbilstības dēļ. Tiek pieprasīts, lai informācija nav maldinoša, bet šāds formulējums ir vispārīgāks un ļauj improvizēt. Apgalvojums, ka prece ir zaļa, ļoti bieži ir melnīgs, bet tas netiek vērtēts. Jā, likums ir ievērots, taču tas nav pasargājis no kaitīgās ietekmes izplatības. Vienkārša shēma – uz iepakojuma norāda nevis to, kam līdzeklis domāts, bet tikai nosaukumu.”

SKAPIŠOS TIK DAUDZ LIEKA!

J. Simanovska aicina pircējus pašus mācīties atšķirt labus tīrīšanas līdzekļus un kosmētiku no tādiem, kas kaitīgi dabai un veselībai. Protams, no cilvēka nevar prasīt, lai tas pārzinātu visas ķīmiskās formulas, turklāt, piemēram, uz veļas pulveriem sastāvs pilnībā pat nav norādīts. Taču ir vides institūciju izstrādāti starptautiski atzīti ekomarķējumi, kas apliecina preču atbilstību ļoti stingriem kritērijiem. Lai ražotājs šādu zīmi iegūtu, gan ražošanai, gan sastāvam un arī iepakojumam jāatbilst visaugstākajām prasībām, tāpēc sertifikātu iegūt nav vienkārši.

Pēc pētnieces novērojumiem vairums cilvēku ekoloģiskās preces izvēlas pašu veselības dēļ. Taču sabiedrība arvien vairāk aizdomājas arī par globālo vidi. Ikviens sadzīves ķīmijas līdzeklis uz to atstāj ietekmi: veļas pulveris ar notekūdeņiem labākajā gadījumā caur attīrīšanas iekārtām aizplūst uz jūru, sliktākajā – tiek izliets tieši zemē.

„Jo mazāk sadzīves ķīmijas izmantojam, jo labāk visiem. Mājās skapišos stāv tik daudz lietu, bet bez tām var iztikt. Kā piemēru varu padarīt arī dabiskas lietas. Smaržai var izmantot dabiskos aromatizatorus, un neredzu vajadzību tērēt naudu kaitīgām lietām.”

Viedokļi

Kādu sadzīves ķīmiju lietojat?

Irma Odzelēviča, pensionāre: – Pērku tikai dabīgos līdzekļus, jo man ir alerģija. Man tas ir ļoti svarīgi – lietot tieši šādus līdzekļus. No ekofirmas pasūtīju veļas pulveri, trauku, grīdas un tualetes mazgājamos līdzekļus.

Ingūna Grenenberga, mājsaimniece: – Visbiežāk drēbes mazgāju ar veļas pulveri Ariel. Nepievēršu uzmanību tam, cik ķīmiski ir sadzīves līdzekļi. Tos pērku veikalos Drogas vai Maxima. Cenās ir dažādas.

Elmārs Siliņš, pensionārs: – Es sadzīves ķīmiju nepērku – to visu pērku sieva. Manuprāt, lielākā problēma ir tā, ko sadzīves ķīmija nodara dabai. To var redzēt ne tikai Kuldīgā, bet arī citviet, piemēram, upes aizaug ciet. Tā problēma sākas jau sen – atceros, ka bērniībā ūdens bija daudz labāks, bet tagad iebrien līdz potītēm un neredz vairs pirkstgalus. Tas viss no ķīmijas.

Dzintra Fibiga, strādā Padurē: – Parasti pērku firmas Ariel līdzekļus, jo tā pierasts. Pērku, kad ir akcijas. Ikdienā neaizdomājos par to, cik ķīmiskus līdzekļus izmantoju, bet droši vien tie nodara pāri gan mums, gan dabai, ķīmija tomēr ir ķīmija.

Bīstamības pictogramma

Tas ir attēls uz etiķetes, kas ietver brīdinājuma simbolu un īpašas krāsas, kas informē par kaitējumu, ko ķīmiskā viela vai maisījums var radīt veselībai vai videi. Eiropas Savienībā tiek ieviesta jauna klasifikācijas un marķēšanas sistēma ar sarkanu rombu uz balta fona. Tā aizstāj vecos simbolus oranžā kvadrātā. Kādu laiku veikalos vēl var gadīties ķīmiskie maisījumi, kas marķēti pēc divām sistēmām.

VECIE BĪSTAMĪBAS SIMBOLI			
Toksisks	Ļoti toksisks	Kairinošs	Kaitīgs
Viegli uzliesmojošs	Īpaši viegli uzliesmojošs	Sprādzienbīstams	Bīstams videi
Spēcīgs oksidētājs	Kodīgs		

JAUNĀS BĪSTAMĪBAS PIKTOGRAMMAS

Bīstams videi	Toksisks	Oksidētājs
Kodīgs	Sprādzienbīstams	Viegli uzliesmojošs
Bīstams veselībai	Zem spiediena esoša gāze	Nopietni bīstams veselībai

NO VESELĪBAS INSPEKCIJAS APPTAUJAS PAR SADZĪVES ĶĪMIJAS IEGĀDES, LIETOŠANAS UN GLABĀŠANAS PĀRĀDUMIEM

Gada sākumā tajā piedalījās nepilns simts cilvēku, vairumā no 19 līdz 50 gadiem, pārsvarā sievietes/

Izvēles kritēriji
1. Pieredze ar preces efektivitāti.
2. Mazāka bīstamība veselībai un videi.
3. Ražotāja zīmols.

Daina Tāfelberga, Lāsma Reimane, autorens un Aivara Vētrāja foto
Materiāls tapis Latvijas valsts budžeta finansētā mērķprogrammā *Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma*.
Valsts reģionālās attīstības aģentūra

MANS MĀJĀDZĪVĒNIKS

Kuldīgas Lebrons Džeimss

Nu jau kādu laiciņu Kuldīgā dzīvo Lebrons Džeimss. Lai gan skolnieces Emilijas Eglītes punduršpīcs popularitātē nevar sacensties ar Amerikas NBA basketbolistu, tomēr, ja gadās sunīti satikt kopā ar Emiliju un viņas mammu, muzeja mārketinga un izglītības nodaļas vadītāju Kristu Jansoni, šo trijotni grūti nepamanīt.

SUNS AR KRUSTTĒVU

Lebronam ir krusttēvs – Kristas brālis, kuram bijušas tiesības vārdu izvēlēties. Tā kā viņam tuvs basketbols, sunītis nosaukts par godu tobrīd vislabāk pelnošajam basketbolistam, kuram arī pašam piederot špīcs. Emilijas ilgi gaidītais draugs atceļojis no Jēkabpils. Tam ir aristokrātiski senči, taču patš nav špīcu kluba biedrs, jo Krista zinājusi, ka pa suņu izstādēm nebraukās – viņas sirdij tuvākas citas izstādes.

VIELGI KOPJAMS

Iepriekš Krista mazliet satraukusies, ka būs jānoliek vieglās dienas, jo nu tikai būs jāķemmē suns, taču izrādījies, ka kopt šo sugu nav grūti. Skatoties uz kažoka kuplumu, grūti noticēt, ka pietiek to mazgāt un ķemmēt reizi mēnesī. Kažoka struktūra esot tāda, ka pat tad, kad suns izskrējies pa dubļiem, nefūrumi nobirst paši. Un dubļi Lebronam patīk. Iecienīta izklaide ir doties uz Ventmalu. „Tur viņš var dabūt arī to savu mežonā instinktu – izskrieties, raut ūdenszāles, izvērtīties sapuvušā zivī... Pēc tam gan jāliek vannā.” Krista ir apmierināta; kaut gan špīcs izskatās pēc spēļmantīņas, tam tomēr ir īsta suņa daba.

Kuldīdzniecei Emilijai Eglītei līdz sapņa piepildījumam – savam punduršpīcam – nācies gaidīt trīs gadus. Tagad viņai tāds ir. Iepazīstieties – Lebrons Džeimss!

GANDRĪZ VEĢETĀRIETIS

Emilija savu suni raksturo kā ļoti mīļu, tas gaida saimnieci mājās no skolas. Dažkārt pastrādā pa nebēdībai – nozog zeķi, sagrauz grāmatu, bet skolas grāmatas gan liek mierā. Ja neskaita papīru un matu gumijas, Lebrons labprāt ēd arī augļus un dārzeņus. „Burkānu paņemt ķepās un grauzt. Ābolus, kas nokrituši dārzā, pats paņemt, ienes un ēd. Gaļa, protams, arī garšo, bet dārzeņus ēd daudz,” stāsta Krista. Lebrons apmeklē arī kafējnicās, kur iecienījis pupiņu ēdienus. Suns apzināti radināts pie aktīvas dzīves un saprāta robežās visur, kur var, tiek ņemts līdzi. Tā nu Lebrons gan Muzeju naktī strādājis, gan Pilsētas svētkos dežurējis.

LABĀKAIS DRAUGS – KAĶIS

Lebrona labākais draugs ir kaķis Igors, kopā tiekot darīts pilnīgi viss. Ja viens kaut

kur devies prom, otrs skumst un gaida. Ar otru kaķi Džindžu attiecības neesot tik labas. Džindzai Lebrons riebjas, tomēr Emilija uzskata, ka viss pamazām uzlabojas.

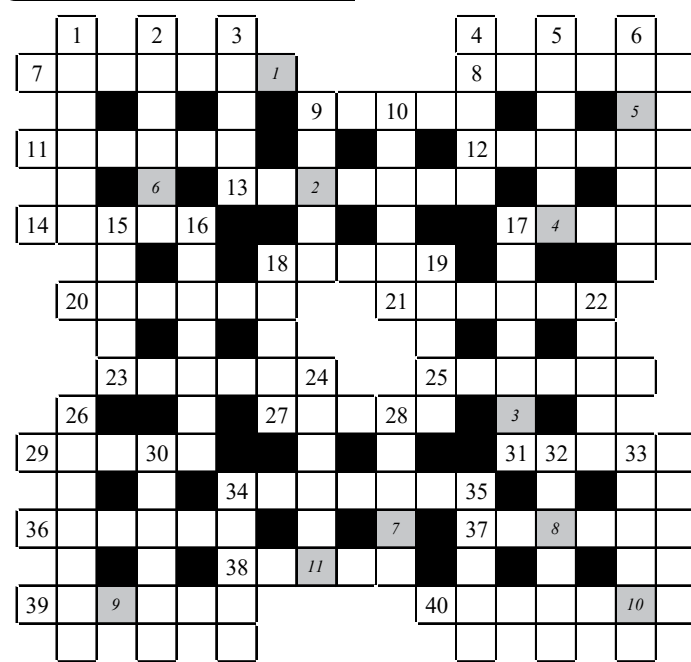
PĒDDZINIS

Lebronam esot ļoti laba oža. Tās dēļ reiz piedzīvots liels satraukums. Kristas mamma Saīla skrien garās distancēs un trenējas gandrīz katru vakaru. Reiz, kad viņa devusies skrējienā, Lebrons bez siksnas izvests pie mājas nokārtot darīšanas, bet pēkšņi strauji meties prom. Kristas mamma sen jau gabalā, taču suns pēc ožas devies meklēt. Suns pakal skrējējai, Krista istabas čībās pakal sunim. Vienā brīdī Lebrons nospriedis, ka laikam tomēr jāstājas un jāpagaida izmisusi saimiece.

Maija Jankovska
Lāsmas Reimanes foto

KRUSTVĀRDU MIKLA

Veidojusī Arnita Dobele.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Pareizā atbilde: MANIFESTANTS (pozitīva sabiedriskā noskaņojuma izpaušmei rīkota masveida gājiena, mitiņa dalībnieks).
Atbildes: **Horizontāli:** 5. Sislē. 6. Ševro. 9. Stāvs. 11. Vāvere. 12. Atstāt. 15. Ašas. 17. Tintene. 18. Māle. 19. Zviņas. 20. Amfora. 24. Bits. 25. Šaitāns. 26. Seko. 29. Agutis. 30. Grunts. 31. Verns. 33. Panda. 34. Stepe. **Vertikāli:** 1. Mistrs. 2. Alus. 3. Heks. 4. Oranta. 7. Zāļite. 8. Mārša. 10. Dārts. 13. Kirasas. 14. Anemone. 16. Sīvas. 18. Marts. 21. Linga. 22. Stiprs. 23. Akūts. 27. Piktas. 28. Priāps. 31. Vadi. 32. Sattī.

Risinājumu gaidām līdz 6. decembrim.

Horizontāli: 7. Divvietīgs velosipēds, ko darbina abi braucēji. 8. Paklausīgas. 9. Šaura plūstošu ūdeņu straume. 11. Piedēvēt kādam vainu. 12. Vidus. 13. Laika mērvienība starptautiskajā mērvienību sistēmā. 14. Paliels dzeramais trauks. 17. Tilpuma vienība angļu mērvienību sistēmā. 18. Tas, ko pazīno, ko uzzina. 20. Bruņota apakšvienība, kas apsargā militāru objektu. 21. Lielā ota ar samērā rupjiem sariem. 23. Vēža kāju gali. 25. Auduma gabali. 27. Parādība, ko izraisījis cita, iepriekš notikusi parādība vai darbība. 29. Vēlēta institūcija, kas vada iestādi vai organizāciju. 31. Sliktis dzēriens vai negaršīga vira. 34. Izcilas spējas kādā nozarē. 36. Debess velves josla pie horizonta. 37. Nežēlīgs, varmācīgs valdnieks. 38. Uzvert rakstu zīmes. 39. Likt iet projām; sūtīt. 40. Rožu dzimtas augs ar melnām ogām.

Vertikāli: 1. Stāvoklis, kad organisms spēj reaģēt uz ārējiem kairinātājiem. 2. Pilnīgi vienāds. 3. Arods. 4. Tirgošanās objekts. 5. Dēlis, galds, uz kura izliek apskatāmos vai pārdomāmos priekšmetus (disk.). 6. Spēja pareizi un radoši domāt un spriest. 9. Tādi (piem., trauki), kuros nekā nav iekšā, kas nav ne ar ko aizņemti. 10. Paresnas nūjas. 15. Lokveidīgā īso matu josla virs acs dobuma. 16. Viss, kas saistās ar cilvēka dzīvi sabiedrībā ārpus ražošanas un sabiedriski politiskās darbības. 17. Kopējs, tādā, kurā piedalās visi sanāksmes, organizācijas dalībnieki, locekļi. 18. Apģērba gabali kājām. 19. Tāds, kas satur samērā daudz cukura. 22. Noteikta distancē daļa sportā. 24. Nedziļas. 26. Lāunas burves folklorā, tautas ticējums. 28. Dzīt asnus. 30. Iebiedēšana, solījums nodarīt ko ļaunu. 32. Vārdi, ar kuriem vērsas pie kāda. 33. Svītra, šaura josla. 34. No viegla materiāla ātri uzcelta pagaidu mitne. 35. Malkas tilpuma mērvienība.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalbe, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Jānis Lodziņš, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Biruta Insberga, Katrīna Speciūsa, Ausma Kreidere, Egīta Saulgrieze. Pēc balvas redakcijā gaidām **Veltu Višņevsku**. Atmiņejumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu miklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstulju kastītē.

Nīkrāce cauri

Martas Apriķes atmiņas

PIE KOPGALDA VISI NETIEK

„Tie, kuriem vecāki nebija atveduši produktus krogaldam, paši no savām kastītēm ēda līdz-apaņemto pārtiku, bet tie, kuriem vecāki varēja atvest uz skolu noteikto daudzumu produktu, ēda pie krogalda četras reizes dienā. Parasti saimiecei katru dienu deva vienu palīgu, kuram vajadzēja saklāt galdu, palīgs savēra arī produktus, kurus nodeva saimiecei, lai varētu gatavot ēdienu.

Ēdienreizes sākās ar kopīgu lūgšanu. Kad visi paēda, atkal kopā noskaitīta lūgšana *Mīlais tēvs, mēs pateicamies*. Palīdzē meitene novāca traukus. Pirms pusdienām parasti izsauca septiņus astoņus skolēnus, kuru uzdevums bija nomizot kartupeļus.”

JĀMĀCĀS TRĪS STUNDAS

„17.00, ja bija labs laiks, visi varēja iet laukā – spēlējām aiz skolas glabīņas un citas spēles. Pēc brīvā laika gājām mācīties trīs stundas. Stingri prasīja mācīties vēsturi un ģeogrāfiju. Man ģeogrāfija un vēsture nepatika, jo vajadzēja zināt

gadsimtiem

Marta Apriķe.

daudz gadskaitļu. Atceros matemātikas skolotāju Sidorovu. Viņš bija slaidis, garš un, kad nostājās pie tāfeles un sāka rakstīt, visiem patika, jo viņš ļoti labi visu izskaidroja, tāpēc tas ļoti palika atmiņā.”

BĒDAS AR TINTI

„No sākuma skolā rakstījām ar tinti. Uz sola bija tāda bedrīte, kurā stāvēja tintiņa. Cik gan visādu notikumu

un nelaimīgu gadījumu šī tinte sagādāja! Aplietas burtiņas un pa reizei drānas, allaž notraipīti pirksti. Rakstījām ar spalvaskātiem, un rakstīt vajadzēja ļoti uzmanīgi, lai būtu glīti. Kad rakstīt beidzām, visu sausi notīrījām, lielām lineālā un pēc tam sola atvilktnē.”

MĀCĪBAS JĀNOPELNA

„Lai varētu mācīties, vasarās vajadzēja strādāt. Mēs ganījām zosis, lai tās neietu labības laukā vai dārzā. Ja tās tika dārzā, tad parasti ar knābi izbojāja visas burkānu vaugas, tāpēc vajadzēja ļoti uzmanīti. Atceros, ka tēvs speciāli audzēja jēru, lai to vestu uz Vainodi. Tur bija liels veikals, kas piederēja Žīdam. Aizvedām jēru, veikalnieks to aptaustāja no visām pusēm un ielika kūfī. Cūkas gaļu viņi uz tur varēja nelietoja. Pēc tam gājām uz veikalu, tas bija liels. Atceros, ka pie griestiem uz stangām rindiņā

karājās apģērbi: svārki, kleitas, kreklī, bikses. Veikalnieks ar garu kārti nocēla vajadzīgo apģērba gabalu. Tēvs lika man izvēlēties, es parasti izvēlējos pelēkas vai zilas kleitīņas, bet mana māsa – spilgti sarkanās vai zaļās.

1944. gada 5. aprīlī skolu beidzu, tas bija vācu laikā. Mācījies ļoti labi, man visos priekšmetos bija teicamas atzīmes, vienīgi dziedāšanā un zīmēšanā četrinieki, jo šie priekšmeti tā īsti nepatika, bet skolotāji bija stingri, tāpēc jāmācās.”

IET DARBOS

„Mūsu mājās dzīvoja viens vācietis, viņa karaspēka daļa atradās Vainodē. Oktobrī vācietis teica vecākiem, lai pamet mājas un dodas prom, jo šeit drīz būs frontes līnija. 2. novembrī paņēmām, ko varējām, un devāmies sākumā uz Lēnām, bet frontes līnija tuvojoties, turpinājām ceļu uz Laidiem.

Apmetāmies kādās mājās, visur daudz bēgļu, daudzi ieradusies no Vidzemes. Nebija, ko ēst, jo cik tad varēja paņemt līdzī! Lai nemorimur badā, visu ziemu tūrījām sniegu un gājām rakt vāciešiem transejas. Darbs grūts, bet neko nevarēja darīt.”

MĀJAS NOPOSTĪTAS

„Kad tuvojās krievu karaspēks, vācieši piedāvāja ar kuģi doties uz Vāciju, bet mēs palikām, jo tēvs bija slims. Kad atgriezāmies no bēgļu gaitām, mūsu *Sprīņģos* viss bija nopostīts. Mājas vairs nebija, arī jaunā kūts, ko pabeidzām tikai pirms kara, nopostīta. Uzslējām nelielu būdiņu un sākām dzīvi no jauna. Grūti, bet izturējām. Kad tēvs Liepājas slimnīcā nomira, nevarējām būt mašīnu, tāpēc uz Liepāju viņam pakal braucām ar zirdziņu. Kad vācieši 1944. gadā lika vi-

siem savas mājas pamest un doties bēgļu gaitās, kaimiņu saimnieks atsacījās. Vācieši par nepaklausību viņu vienkāši nošāva.

Bērziņu saimnieks Jansons teica, ka nekur tālu nebrauks – mēģinās šo laiku pavadīt netālajā gravā, jo esot tur ierīkojis paslēptuvi. Jansons sakrāva vezumā pārtiku un devās uz paslēptuvi. Kad nonācām Lēnās, priekšā ieraudzījām savu kaimiņu. Jautājām, kāpēc pārdomājās, bet viņš tikai atmeta ar roku un atbildēja, ka no paslēptuves gravā nekas neesot palicis. Netālu sprāgusi bumba, visi krājumi apbrīti, tāpēc devusies prom. Par pārējiem ģimenes locekļiem viņš neko nevarēja pateikt, jo pa ceļam esot izšķirti.”

(Turpmāk vēl.)

KONKURSIŅŠ

Tēlotājmākslas spēle

139. kāрта

Austriešu ekspresionisma gleznotājs (1886–1980), arī slavens dzejnieks un dramaturgs. Studējis Vīnes Mākslas un amatu skolā, kuras pasniedzēju vidū bijis Gustavs Klimts. Vēlāk pats strādājis par profesoru Drēzdenes Mākslas akadēmijā. Pirmajā pasaules kara piedalījies Galcijas frontē, kur ievainots un nonācis gūstā. Dzīvojis gan Prāgā, gan Lielbritānijā, mūža nogali pavadījis Šveicē.

Atbildes gaidām līdz 6. decembra 11.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

138. kārtas atbilde: Husepe de Ribera (*Jusepe de Ribera*), *Piedzēries Silenus*, 1626. Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Indra Ābelīte, Mārcis Arājs. Par iepriekšējo triju mēnešu veikumu pēc balviņas redakcijā gaidām Ausmu Kreideri.

REKLĀMA

TOP 10

- Dāvids Lāgerkrancs. *Millenium V. Meitene, kas meklēja savu ēnu*. (Zvaigzne ABC).
- Anna Toda. *After 4. Laimīgi mūžu mūzos*. (Zvaigzne ABC).
- Džefss Kinnijs. *Grega dienasgrāmata 12. Laizāmies!* (Zvaigzne ABC).
- Guntars Račs. *365. 1. daļa (G.Račs)*. (Izdevniecība MicRec).
- Karīna Račko. *Saplēstās mežģīnes*. (Zvaigzne ABC).
- Nora Ikstena, Vīlpsons. *Ārprātīga piedzīvojums*. (*Dienas Grāmata*).
- Imants Ziedonis. *No patikšanas uz patikšanu*. (*Dienasgrāmata*). (Imanta Ziedona fonds Viegli).
- Armands Puče. *Kurtizānes apakšveļa*. (*Mediju Nams*).
- Lilīta Maija Klinkerte. *Margarita Stārase. Post Scriptum*. (*Latvijas Grāmata*).
- Arno Jundze. *Sarkanais dzīvsudrabs*. (Sērijā *Mēs. Latvija, XX gadsimts. Dienas Grāmata*).

Kristofers Makdugals. Dzīmuši, lai skrietu. (Jāņa Rozes apgāds. 12,45 eiro.)

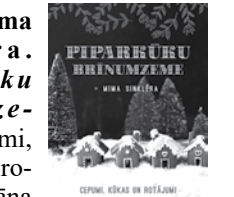

Autors rakstnieks, žurnālists, bijušais kara korespondents Angolā un Ruandā. Rakstīt grāmatu viņu pamudināja apjaušana, ka sāpošas kājas neļauj skriet maratonā. Vilies Rietumu medicīnā, viņš uzzināja par Meksikas taramaru cilts indiāņiem, kuri spēj noskriet sacīkšu zirgu, gepardu un olimpisko maratonistu, turklāt viņu vienīgā motivācija ir kustību prieks.

Pauls Glendings. Matemātika tsumā. 200 pamatjēdzieni īsi skaidrojumi. (Jāņa Rozes apgāds. 5 eiro.)

Autors ir lietisķās matemātikas profesors Mančesteras universitātē. Grāmata piedāvā iespējami ātrāko veidu, kā izprast visu, sākot ar pirmskaitļiem un beidzot ar polinomu vienādojumiem.

Jānis Roze
Kuldīgā, Sūru ielā 2

Mima Sinklēra. Piparkūku brīnumzeme. Cepumi, kūkas un rotājumi. (Jāņa Rozes apgāds. 5 eiro.)
30 idejas, kā izmantot piparkūku miklu. Receptes ir viegli pagatavojamas, tās var pielāgot arī kārumniekiem ar piena produktu vai glutēna nepanesamību.

Sagatavoja Inguna Spulenicce

PIRMIDIENAS VIESIS

ŠAHA SPRINTS SEPTIŅREIZ NEDĒĻĀ

Novadniecei, šahistei NELLIJAI MAKLAKOVAI gada nogale izvērtusies ļoti veiksmīga: Latvijas čempionātā pēc 18 gadu pārtraukuma izcīnīta bronzas medaļa, bet Kuldīgā – novada čempiones gods.

„Elocijas joprojām ir labas,” sākot sarunu, teic Nellija. „Tikai Kuldīgas novada čempionātā iznāca spēlēt pret brāli (novada čempionu vīrišķiem Artūru Feldmani – aut.)”

Vai grūti, ja pretiniekos brālis?

Jā, mums vienmēr bijusi sīva cīņa – neviens negrib padoties, jo uzskata, ka ir spēcīgāks nekā otrs. Šogad bijām draudzīgi un savstarpējo maču beidzām neizšķirti. Šādu variantu piedāvāju es, un brālis to pieņēma. Tagad domāju:

„Kā man tāda ideja ienāca prātā? Līdz šim viens otram nekad neesam piekāpušies.” (Smejas). Protams, priecājos, ka brālim izdevās titulu nosargāt un kļūt par čempionu arī šogad.

Šahu sākusi spēlēt arī mana vecākā meita Naomi, un sākotnēji bija doma, ka tikai viņa brauks uz sacensībām Kuldīgā, jo man bija plānots cits turnīrs – Latvijas komandu čempionāts. Bijām divas, kas spēlē pie meiteņu galdiņa. Mūsu komanda izskaitloja: ja uzvaram, pretī nāks neuzveicams pretinieks, un tad trijniekā netiekam, tāpēc man iedeva brīvu, ļaujot otrai šahistei spēlēt un gūt pieredzi. Bet es braucu no Rīgas uz Kuldīgu.

Vai bieži šeit piedalies sacensībās?

Iespēju robežās cenšos. Atbraucot priecājos atkal redzēt veco tiltu pāri Ventai, pilsētu. Agrāk šaha klubs atradās blakus kādreizējai vakarskolai. Turp aizejot, izbaudīju mājas izjūtas! Jaunierādītās telpas gan nav tik mājīgas. Prieks, ka nu iedota vēl viena telpa – kabinets treneriem, citādi bija tikai liela zāle. Pēdējās sacensībās ievēroju vienā plauktā treneru sakārtotos vecos kausus. Raugoties tajos, atkal uzplaiksnīja atmiņas...

Vai vēl kāda vienaudze tāpat kā tu atsākusi spēlēt šahu pēc vairāku gadu pauzes?

Man vienaudze ir Dana Reizniece-Ozola, bet viņa jau tā īsti nekad nav pārtraukusi šahu spēlēt. Nupat par Latvijas čempioni kļuvusi Linda Krūmiņa, lai arī ir pāris gadus par mani jaunāka, taču tāpat kā es spēlēt atsāka pēc vairāku gadu pārtraukuma.

Atsākt nemaz nebija tik viegli. Iesākumā turnīros gāja arī slikti, kad pa galvu raisījās domas: „Ko es daru? Kāpēc man to vajag?” Taču, kad sacensībās varu pretinieku uzvarēt, ir stimulē, pamudinājums turpināt. Motivē arī brāļa un Lindas panākumi. Bet jaunajiem radām konkurenci – viņi nemaz tik viegli pie medaļām tagad nevar tikt. (Smejas.)

Kas tad īsti pamudināja atgriezties

šaha saimē?

18 gadu laikā pa retam kādā turnīrā jau uzspēlēju, bet bez panākumiem, jo nebiju gatavojusies. Kas pamudināja? Laikam jau meitas treneris. Vispirms mājās sāku Naomi mācīt šahu, tad vedu uz treniņiem. Nodomāju, ka bērnam jārada priekšzīme. Šķiet, ka brālim bija līdzīgi, jo arī viņa dēls sāka trenēties šahā. Iesākumā domāju, ko viņš ākstās – lai bērns mācās pats! Tagad saprotu, ka tā nevar. Ja pats reiz šahu esi spēlējis, malā nenostāvēsi. Vēl asumu uzsita ceturtdienu vakari, kad pēc Lindas mudinājuma seši astoņi šahisti sanācām kopā kādā Rīgas krodiņā un uzspēlējām.

Vai meitai šahs šķiet aizrautīga nodarbe?

Nevar īsti saprast, kurš vecums būtu pareizākais. Brāļa dēls Kristers, kurš ir mans krustdēls, sākumā Naomi rādīja gājienus, mācīja, kā kuru figūru sauc. Pirmo gadu eksperimentējām. Man bija svarīgi, lai meita nesabīstas, jo šahs ir sarežģīta spēle.

Vai atminies, kā pati sāki spēlēt?

Mājās spēlēja tētis ar vecāko brāli Nauri. Reiz bērnudārzā atnāca viena trenere un stāstīja, kas ir šahs. Man jau viss bija zināms, un nevarēju saprast, kā gan citi bērni par šo sporta veidu neko nezina. Aizgāju uz treniņiem. Mani pamanīja, jo šādas tādas gājienus jau zināju. Bieži tētim gāju līdzī uz pieaugušo klubu. Individuāli ar mani strādāja treneris Alberts Grandbergs. Atminos: viņam bija tāds veco laiku pulkstenis un figūriņas – likām dažādas pozīcijas, kopā tās risinājām. Vēl tagad atceros viņu sakām: „Tu skaties nepareizā virzienā.” Nekādi nevarēju saprast, kā viņš to redz! Bet bērns jau ar acīm parāda, kurp skatās.

Vai šahs bija vienīgais, ar ko aizrāvēs?

Nē, no gadiem četriem mācījos arī mākslas skolā, vēlāk Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā. Stundas beidzās vēlā pēcpusdienā, un treneris sacīja, ka man jāizvēlas, citādi nekas neiznāks. Vairākus gadus rāvos uz abām pusēm. Taču tad parādījās pirmie ārzemju turnīri. Pametu mākslas skolu, pievērsos vienīgi šaham.

Tajā ir lielākas iespējas, laikam tāpēc vienmēr pie tā atgriezos.

Maklakovu ģimene: Staņislavs, Naomi, Dafne un Nellija Ligo vakarā.

Latvijas šaha čempionāta bronzas medaļniece, Kuldīgas novada čempione Nellija Maklakova sacensību brīdī.

Viena no Nellijas mīļākajām bildēm. Kopā ar meitām Naomi un Dafni.

„Ir tāda pienākuma izjūta: ja reiz pati protu šo brīnišķīgo spēli, zināšanas jādod arī bērniem.”

mājup. Viņiem jau ir sacensība, kurš kuru uzvarēs. Ar interesi apgūst visu jauno, ko rādu. Viņi man uzticas, un tas ir galvenais. Priecājos, ka nu jau manis trenētie bērni palīdz šahu apgūt jaunpienācējiem. Tas ļoti iedvesmo – vēlos, lai kāds no viņiem dienās izaugtu par spēcīgu šahistu.

Ko vēl dari?

Nupat saņemēju kalendāru un sapratu, ka brīvdienas būs tikai decembra pēdējās dienās – līdz tam viss aizpildīts ar šahu, citam laika neatliek.

Vai ģimenē spēlē arī citi?

Naomi, kura mācās 1. klasē. Jaunākā meita Dafne vēl ir bērnudārzniece, bet arī viņu pamazām mēģinu ievilkt šahā. Vīrs Staņislavs nopietni ne, taču noteiktus gājienus prot. Septiņgadniece Naomi viņu jau sāk apspēlēt, un vīrs prasīja, lai pamācū kādas viltības, lai ar meitu var cīnīties. Ir tāda pienākuma izjūta: ja reiz pati protu šo brīnišķīgo spēli, zināšanas jādod arī bērniem. Tas vai patiks, ir meitu ziņā, bet es būšu vismaz mēģinājusi.

Tagad šahā esmu iekšā septiņas dienas nedēļā. Vīrs ir saprotošs. Domāju: ja ģimenē viens ar kaut ko aizraujas nopietni, tas jāatbalsta visai ģimenei.

Ko retajos brīvajos brīžos labprāt dara ģimene?

Visi spēlējam arī citas galda spēles. Meitenēm patīk, kad mamma un tētis nolaižas līdz viņu līmenim, piemēram, iesaistoties prinčesu spēlē. Četratā kopā esam reti, jo vīram ir maiņu darbs aviācijā.

**Inta Jansone
Nellijas Maklakovas
arhīva foto**

Kas tev tajā liekas aizraujošs?

Laikam jau azarts. Var riskēt, kādu figūru upurēt, salikt tādu pozīciju, kas pārāka nekā pretiniekam.

Vai trenējies individuāli?

Jā, pie lielmeistara Ilmāra Starostīta no Rēzeknes, ar viņu sazinos skaipā. Kopš vasaras trīsreiz nedēļā dodos uz Limbažiem, kur mācu bērnus.

Kāda ir viņu interese?

Milzīga! Pulciņš no trijiem līdz pieciem pēcpusdienā. Vienmēr ierodas agrāk, bet arī vakarā, kad sešos tiek slēgta bibliotēka, bērni vēl nevēlas doties

PĀRDOD

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, Kuldīgā, **DARBA APĢĒRBUS**, apavus, apjomīgus vīriešu krekļus, bikses, virsjakas. Sieviešu virsjakas, kleitas, apavus, veļu. Vilnas dziju, segas.

PIRTS LĀVAS, dēļus, suņu būdas, mitrumu uzsūcošos paladziņus (lēti). Tāl. 27549492.

SIENU rulonos ar pieg. Tāl. 29185228.

Pārdod drupinātu būvgružu **ŠKEMBAS**, frakcija 0–70 mm, 4 eiro/m³. Priedainē. Tāl. 29161998.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tāl. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Ātra piegāde. Tāl. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tāl. 26544462.

SIA *AJG plus* – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Ar piegādi pārdod sausu, skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu lapkoku meža malku. Tāl. 29249578.

VAJADŽĪGI

SIA *Lāses AM* (41201007493) lopu kautuve aicina darbā **KRĀVĒJU**. Summētais darba laiks. Tāl. 29463685, CV sūtīt e-pastā: lases@inbox.lv.

VĒLAS ĪRĒT

Jauna ģimene meklē **DZĪVOKLI** Kuldīgā. Tāl. 20337118.

TELPU FUTBOLS

Mācās meistarību

„Šis turnīrs galvenokārt kalpo meistarības celšanai,” tā par spēlēm Sabiles kausa izcīņas otrajā posmā saka **Kuldīgas novada sporta skolas U-13 un U-10 grupas futbolistu treneris Mareks Raihs**.

U-13 grupā mūsējie tika pie četrām uzvarām: ar 8:0 aspēlēja Sabilei, ar 9:0 – Talsi, ar 6:3 – Brocēni/Saldus, ar 3:2 – Kuldīgas jaunākā komanda; piedzīvots arī zaudējums Laidzes komandai ar 2:3. Treneris stāsta: „U-13 komanda turnīru sāka enerģiski, sagraujot Sabili un Talsus. Spēlējām tehnisku futbolu. Bija

PĒRK

SIA *Lāses AM* kautuve par labām cenām iepērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Bioloģiski sertificētiem lopiem augstas cenas. Piemaksa par nodoto lopu daudzumu, par gaļas šķirņu lopiem. Tāl. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, AITAS, ZIRGUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svairi. Tāl. 20238990.

Zis *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Cēsu gaļas kombināts* par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS** un **LIELLOPUS**. Iepērkam arī nometītus briežus un aļņus. Samaksa pēc vienošanās. Tāl. 26185703, 25573447.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20278671.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS**, traktoru **PIEKABES, INVENTĀRU**. Tāl. 26104984.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tāl. 26544462.

SIA *PRIEDES AG* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**. Tūlītēja, visaugstākā samaksa. Tāl. 26993794.

Pērk **ĪPAŠUMUS AR MEŽU**, cirsmas. Tāl. 25770062.

Bērza, ozola, oša, melnalkšņa **ZĀGBĀĻĶUS**. Tāl. 29428876.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieņemt B, BE, C, CE, 95. koda autovadītāju kursiem Kuldīgā, ir dienas un vakara grupas. Sākums 11. decembrī. Sīkāka informācija pa tālr. 29491388, 63322550.

PĒTERA AUTOSKOLA rīko **95. KODA** kursus, sākums 5. decembrī. Tāl. 29210837.

Kuldīgas novada **PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS CENTRS** aicina uz kursiem: angļu valoda ar vai bez priekšzināšanām (80 stundas), *Minimālās higiēnas prasības pārtikas uzņēmumā*, datorzinības ar vai bez priekšzināšanām (32 stundas), vācu valoda ar vai bez priekšzināšanām (80 stundas), grāmatvedības kursi, interjera dizaina pamati (40 stundas – 10 nodarbības). Pieņemšanā un informācija pa tālr. 63322540 vai pic@kuldiga.lv.

IK *Pieci soļi* piedāvā **DARBA AIZSARDZĪBAS PAKALPOJUMUS**. Smilšu iela 20, Kuldīga. Tāl. 26533704.

Apaļo, podiņu, krāšņu, kamīnu **MŪRIEKUS, LABOTĀJS, TĪRĪTĀJS**. Tāl. 25867194.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošānai un cirsmas izstrādei. Tāl. 29150380, 26458900.

TĪRA un remontē akas. Tāl. 27448331.

TĪRA dziļurbumus. Tāl. 29296723.

Par velti piedāvājam **BŪVGRUŽUS** no demontētas ēkas. Varam nodrošināt transportu. Priedainē. Tāl. 29161998.

Viss par reklāmu *Kurzemniekā!* Tālrunis 63324881.

LPKS **ZELTA TELŠ** IEPĒRK **LIELLOPUS** un **JAUNLOPUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja vai ar pārskaitījumu. Tāl. 26114519.

BASKETBOLS
Trāpīgākie – no Centra vidusskolas

Kuldīgas novada atklātajās skolēnu sacensībās basketbolā vidusskolām uzvara tika Kuldīgas Centra vidusskolai.

Komandā spēlēja Artūrs Šternbergs, Niklāvs Dvarons, Rems Rūdolfs Trubins, Ričards Vēvers, Krišjānis Megnis, Arvis Feldmanis, Nils Alencevičs, Kristaps Gebauers un Dāvis Biksons. 2. vietu ieguva V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzija, 3. vietā ierindojās Kuldīgas 2. vidusskola, 4. – Alsungas vidusskola, bet 5. – Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskola.

Jaunietēm sacensības nenotika, jo bija pieteikusies tikai viena (ģimnāzijas) komanda.

Inta Jansone

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM
laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

POWERED BY
PELLET 4 ENERGIA
Granulu rūpnīca Brocēnos pērk:
• **malkas apaļkoksni,**
• **skaidas,**
• **šķeldu.**
Ātra samaksa un ilgtermiņa sadarbības iespējas.
Tāl. 29286295, 62402988,
e-pasts: info@pellet4energia.lv.

Uzsauc Kurzemnieku mammai vai tētim!
Abonē laikrakstu jebkurā pasta nodaļā, internetā vai redakcijā! Iepriecini, un lasām kopā!
Kārtīgs kurzemnieks lasa Kurzemnieku!

JAUNAIS – Latvijas simtgadei veltītais – KURZEMNIEKA kalendārs klāt!

To varat iegādāties **LAIKRAKSTA REDAKCIJĀ** 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, (bez tirdzniecības uzcenojuma par 3 eiro)

KULDĪGĀ
• *Zvaigznes* grāmatnīcā
• J.Rozes grāmatnīcā
• veikalā *Dārziņš*
• Kuldīgas aktīvās atpūtas centrā Rātslaukumā, Baznīcas ielā 5

SKRUNDĀ
• veikalā *Jumis*

ALSUNGĀ
• veikalā *Kristīne*

INTERESANTI

Ko spēj labā un kreisā smadzeņu puslode

Tiek uzskatīts, ka kreisā smadzeņu puslode atbild par radošām un mākslinieciskām darbībām, bet labā – par organizētību un loģiskumu. Bet zinātne saka: labās vai kreisās puses nemēdz dominēt. Divus gadus pētītas vairāk nekā 1000 cilvēku smadzenes, un neviens pierādījums par būtiskām atšķirībām nav konstatēts. Darmutas koledžas (ASV) neirologi Aleksandrs Rīvzs un Rends Svensons citē Haroldu Volfu, vienu no izcilākajiem 20. gs. smadzeņu zinātniekiem: abām smadzeņu pusēm ir „spēja izteikt sajūtas, vadīt mācīšanos, atmiņu un loģiku, spēja izturēt grūtības, ātri reaģēt, uzturēt aizsardzības reakcijas (t.i., noliegšanu, izlikšanos, fantāziju, trauksmes izjūtas, kā arī ķermeņa reakcijas: elpošanu, vielmaiņu utt.)”. 19. gs. neirozinātnieki Pjērs Pols Broka un Karls Vernicke atklāja, ka cilvēkiem, kuriem grūtības ar valodu, bija problēmas kreisajā puslodē. Šī ideja, iespējams, pamatā uzskatam, ka kreisā ir radošāka, bet labā – vairāk analītiska.

VĀRDA DIENAS

No 4. līdz 10. decembrim
 4. Baiba (6554), Barba (26), Barbara (101)
 5. Klaudijs (5), Sabīne (2366), Sarma (480)
 6. Niklāvs (366), Nikola (2190), Nikolajs (10 559), Nīks (1442)
 7. Anta (403), Antonija (622), Dzirkstīte (55)
 8. Gunārs (4850), Gunis (18), Vladimirs (18 857)
 9. Sarmīte (4784), Tabita (82)
 10. Guna (2035), Judīte (644)
Populārākie: Baiba un Vladimirs.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 4. DECEMBRĪ

Dienas garums – 7 st. 5 min.
 Saule lec 8.41, riet 15.46.

Naktī +1°...+2°

Z
 R A
 D
 2-3 m/s

Dienā +1°...+3°

Z
 R A
 D
 3-4 m/s

RĪT, 5. DECEMBRĪ

Dienas garums – 7 st. 2 min.
 Saule lec 8.43, riet 15.45.

Naktī 0°...+1°

Z
 R A
 D
 4-5 m/s

Dienā 0°...+1°

Z
 R A
 D
 4-6 m/s

Liels decembra KONKURSS

Kurzemnieks kopā ar draugiem dāvanas nes...

Kuldīgas novada muzeja kolektīvs jautā:

„Kurā gadā tika pieņemts lēmums par muzeja dibināšanu Kuldīgā?”

Ja zini atbildi, droši zvani ŠODIEN, 4. decembrī, no 15.00 līdz 16.00 pa tālr. 25466688.

Viens no pareizi atbildējušajiem saņems muzeja sarūpēto **DĀVANU KARTI 5 PERSONĀM** – iepazīsti 20.gs. sākuma kuldīdznieka ikdienu un baudi karsto dzērienu ar skatu uz Ventas rumbu.

Pareizā atbilde (1. decembrī). Teikums „Lai bērņus aizvestu pie ģimenes ārsta, kaut vai pasitu vienu vienā, otru otrā padusē un aiznesu” atradās 8. lpp. rakstā *Patīk, ka vieta paliek sakopta*. No 29 pareizi atbildējušajiem *Kurzemnieka* abonementu 3 mēnešiem saņem **ASTRĪDA SABULE**. Gaidām redakcijas reklāmas nodaļā.

FUTBOLS

Atzinība trenerim un tiesnesim

Kuldīgas novada sporta skolas futbola treneris Gvido Treimanis saņem atzinību no Latvijas Futbola federācijas sporta direktora Daiņa Kazakeviča.

Divi futbola entuziasti, kuldīdznieku Treimaņu ģimenes pārstāvji, saņēmuši augstu sava darba novērtējumu.

Novada sporta skolas treneris Gvido Treimanis saņēmis Latvijas Futbola federācijas balvu par ieguldījumu futbola attīstībā un jauniešu sagatavošanu valsts izlasēm. Tā pasniegta Rīgā Latvijas jaunatnes futbola sezonas noslēguma pasākumā, kurā godināti aizejošā gada labākie klubi, spēlētāji un treneri.

Savukārt Latvijas futbola tiesnešu sezonas noslēgumā divreiz atzinību saņēmis novadnieks, Gvido dēls Andris Treimanis: pasniegta speciālbalsa par virslīgā aizvadītajām 200 spēlēm, un viņš sumināts arī par 1. vietu kā virslīgas tiesnesis.

Inta Jansone
Gvido Treimaņa arhīva foto

SPORTA KALENDĀRS

- 5.XII 10.00 zēniem Kuldīgas sporta namā (Virkas ielā 13), meitenēm manēžā (Dzirnavu ielā 13) – Kuldīgas novada skolēnu sacensības **BASKETBOLĀ** (2002.–2004. g. dzim.).
- 6.XII 17.30 Kuldīgas hallē (Piltenes ielā 25) – Latvijas meistarsacīkstes **FLORBOLĀ** U-14 grupai.
- 9.XII 14.00 Kuldīgas hallē – Latvijas čempionāta spēle Nacionālās līgas 2. divīzijā: *Kuldīgas NSS – Rēzeknes novads*.
- 9.XII 17.30 Kuldīgas hallē – Latvijas meistarsacīkstes **FLORBOLĀ** U-13 grupai.
- 10.XII 11.00 Kuldīgas sporta namā – LJNL-LR čempionāts **BASKETBOLĀ**.
- 10.XII 14.00 Kuldīgas hallē – Latvijas meistarsacīkstes **FLORBOLĀ** U-13 grupai.
- 10.XII 17.00 Kuldīgas hallē – 1. līgas spēle **TELPU FUTBOLĀ**: *Nikers – Saldus*.

mežsaimnieks
 Mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība

Bezmaksas konsultācija mežu audzēšanas un Eiropas finansējuma piesaistes jautājumos uz vietas jūsu īpašumā.

Konsultē kooperatīvās sabiedrības *Mežsaimnieks* mežkopības speciālists.
 Informācijai tālr. 29232782.
 info@mezsaimnieks.lv; www.mezsaimnieks.lv

Konsultācijas un šo reklāmu finansē Eiropas Savienība

SUITOS

Alsungas kalendārā – bērnu darbi

Alsungas skati, cilvēki, tautas tērpi un ornamentu atainoti kalendārā, ko mūzikas un mākslas skola izdevusi sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem un Kuldīgas tipogrāfiju Māras drukā.

Idejas autore ir skolotāja Natālija Štefaņuka, kura iepriekš divus gadus kopā ar bērniem veidojusi sienas kalendāru, bet šogad – uz galda liekamu. Tā izdomāts tāpēc, lai iekļautu vairāk bērnu darbu un katru mēnesi tie būtu redzami no abām pusēm. „Agrāk izmantojām 13, šogad – 25 zīmējumus. Darbu tēma kā vienmēr ir Alsunga, bet šoreiz

to papildinājām ar suitu kultūras elementiem, tautas tērpiem, suitu sievietēm.” Uz vāka ir pašas skolotājas zīmējums.

Izdoti 200 eksemplāri, daļa uzdāvināta kalendāra tapšanā iesaistītajiem un atbalstītajiem, bet pārējos par simbolisku summu var iegādāties Alsungas skolas kafējnīcā un veikalā *Kristīne*. „Iepriekšējos gados par iegūto naudu pirkmāc dažādas lietas zīmēšanai, piemēram, akrila krāsas un zīmuļus, kurus bērni izmantoja mākslas skolā.”

Jolanta Hercenberga
Aivara Vētrāja foto